

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ ШО ЗДІЙСНЮЄ
СРОКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РЕІЛІС ФІНАНСОВИХ П...
ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Комісії
О. Максимчук
Підпис
13.04.2017
Дата
Прізвище, ініціали працівника
2 2 1 7 1 2 6
Регістраційний номер

Голова Правління
ПАТ «ОМСТ «РЕСПЕКТ»

Сілов А.Д.

ПРАВИЛА ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

№ 10-03/17 від «21» березня 2017 року

м. Одеса – 2017 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Публічне акціонерне товариство «ОДЕСЬКЕ МУНІЦИПАЛЬНЕ СТРАХОВЕ ТОВАРИСТВО «РЕСПЕКТ» (далі за текстом – Страховик) на підставі цих «Правил добровільного страхування сільськогосподарської продукції» (далі за текстом – Правила страхування) та відповідно до глави 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування» та Договору добровільного страхування сільськогосподарської продукції, укладеного між Страховиком та страхувальником (далі за текстом – Страхувальник), які надалі разом іменуються «Сторони» та кожен окремо «Сторона», здійснює добровільне страхування сільськогосподарської продукції, а саме:

1.1.1. Сільськогосподарських культур (посівів, насаджень, врожаю);

1.1.2. Сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції.

1.1.3. Іншої сільськогосподарської продукції.

1.2. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладання Договорів добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі за текстом – Договір страхування). Конкретні умови страхування визначаються при укладанні Договорів страхування. За згодою Сторін Договір страхування може також містити інші умови та положення, що не суперечать цим Правилам.

1.3. Страхувальниками за цими Правилами можуть бути дієздатні фізичні та юридичні особи, незалежно від форми власності і господарювання (сільськогосподарські підприємства, учбові і дослідно-виробничі заклади, кооперативи, фермерські, селянські господарства тощо), які є власниками та/або виробниками сільськогосподарської продукції.

1.4. Страхувальники мають право при укладанні Договорів страхування призначати на свій розсуд фізичних або юридичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання Страхового відшкодування, а також замінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

1.5. Страхувальники мають право укладати із Страховиком Договори про страхування третіх осіб (Застрахованих осіб) лише за їх згодою, крім випадків, передбачених чинним законодавством. Застраховані особи можуть набувати прав і обов'язків Страхувальника згідно з Договором страхування.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. **Страховик** – Публічне акціонерне товариство «ОДЕСЬКЕ МУНІЦИПАЛЬНЕ СТРАХОВЕ ТОВАРИСТВО «РЕСПЕКТ», яке є Стороною Договору страхування.

2.2. **Страхувальник** – юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі зареєстрована як фізична особа - підприємець, що здійснює виробництво сільськогосподарської продукції, та яка є власником такої продукції або розпоряджається та використовує таку продукцію на інших законних підставах, і яка уклала зі Страховиком Договір страхування.

2.3. **Вигодонабувач** – особа, яка може зазнати збитків внаслідок настання страхового випадку та призначена Страхувальником для отримання страхового відшкодування.

2.4. **Застрахована особа** – особа, майнові інтереси якої застраховані за Договором страхування. Застраховані особи можуть набувати прав і обов'язків Страхувальника згідно з Договором страхування (окрім обов'язку сплати страхової премії). Якщо інше не передбачено Договором страхування, правовий статус Застрахованої особи прирівнюється до статусу Страхувальника.

2.5. **Договір страхування** – письмова угода між Страховиком та Страхувальником, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування, а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови Договору страхування.

2.6. Страхова сума (та/або ліміт відповідальності) – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

2.7. Субліміт – сума та/або відсоток від страхової суми (ліміту відповідальності), визначений у Договорі страхування, який означає обмеження відповідальності Страховика за окремо обумовленим страховим випадком, предметом Договору страхування, додатковими витратами, застрахованим майном та/або об'єктом тощо.

2.8. Страхова виплата – грошова сума, яка виплачується Страховиком у межах страхової суми (ліміту відповідальності) відповідно до умов Договору страхування при настанні страхового випадку.

2.9. Страхове відшкодування – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми (ліміту відповідальності) при настанні страхового випадку.

2.10. Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

2.11. Страховий випадок – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) Страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі.

2.12. Франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування.

Франшиза може бути встановлена у вигляді визначеного відсотку від страхової суми, визначеної абсолютної суми або іншим чином.

Франшиза може бути встановлена по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, окремому застрахованому об'єкту чи групі об'єктів, Договору страхування у цілому.

2.13. Умовна франшиза – Страховик не відшкодовує збитки Страхувальнику, якщо сума збитків не перевищує суму франшизи. Якщо сума збитків перевищує суму франшизи, визначеної Договором страхування, Страховик здійснює повне відшкодування збитків Страхувальнику.

2.14. Безумовна франшиза – у всіх випадках, незалежно від того, чи перевищують збитки суму франшизи, визначеної Договором страхування, сума франшизи віднімається від суми страхового відшкодування.

2.15. Період страхування – проміжок часу в межах строку дії Договору страхування, протягом якого Страховик зобов'язаний у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату (крім особливих випадків, передбачених Договором страхування).

2.16. Страхова платіж (страховий внесок, страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування.

2.17. Страховий тариф - ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

2.18. Страховий акт – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання страхового випадку і регламентує розмір та порядок виплати страхового відшкодування. Страховий акт повинен бути оформлений в строки передбачені Правилами або Договором страхування та підписаний Страховиком.

2.19. Місце (територія) дії Договору страхування - визначена Договором страхування адміністративно-територіальна одиниця чи індивідуально означена адреса в межах якої знаходяться застраховане майно та в межах якої розповсюджується дія страхового захисту, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.20. Врожай - продукція, отримана в результаті вирощування сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень при досягненні ними фази дозрівання за період активної вегетації, передбачений характеристиками сортів/гібридів, певними результатами державного сортовипробування та кліматичними умовами регіону вирощування на всій площі посіву (посадки).

2.21. Врожайність - кількість продукції рослинництва з одиниці земельної площі. Вимірюється в центнерах з одного гектара, виключення становить теплично-парникове

господарство, коли вона розраховується в кілограмах на 1м².

2.22. **Біологічна врожайність** - (врожайність на корені) – кількість наявної в полі готової продукції (врожаю) з одиниці земельної площі перед початком своєчасного збирання. Біологічна врожайність встановлюється (визначається) відбором проб, а також за матеріалами фактичного намолоту (вибіркового прямого комбайнування).

2.23. **Фактична врожайність** - врожайність, визначена з біологічної врожайності (врожайності на корені) з урахуванням нормативних втрат. При визначенні фактичної врожайності з біологічної врожайності віднімається величина втрат на збирання та доробку (для культур, по яких проводиться доробка). Величина втрат устанавлюється з використанням базових технологій виробництва продукції рослинництва.

2.24. **Технологічна карта** - таблиця, що містить послідовне перерахування всіх агротехнічних робіт та методів, пов'язаних з виробництвом врожаю (однієї одиниці сільськогосподарської культури, багаторічних насаджень) або догляду за посадками багаторічних насаджень на одиниці площі, їхню якісну характеристику, обсяг робіт, застосовувані засоби для виконання, кількість персоналу, що обслуговує агрегат, норму виробітку агрегату або на ручних роботах, кількість годин роботи й вироблення в день, календарні строки й тривалість проведення кожної операції, витрати праці й прямі витрати за одиницю роботи й на весь її обсяг, кількість висіву/посіву насіння, посадкового матеріалу, пестицидів, а також кількість мінеральних добрив, необхідних для формування запланованої врожайності з урахуванням природної родючості ґрунту або необхідних для догляду за посадками багаторічних насаджень.

2.25. **Пересівання** – агротехнічний захід, спрямований на посів нової сільськогосподарської культури замість загиблої на тій же площі, для одержання врожаю цього року, якщо загибель посівів відбувається до закінчення оптимальних строків сівби нової культури.

2.26. **Підсів** – агротехнічний захід, спрямований на підсівання до основної культури додаткової культури – схожої з основною по агротехніці та виду отриманої продукції.

2.27. **Критерії небезпечних природних явищ** – показники, що характеризують тривалість та інтенсивність природних явищ, які можуть викликати загибель (втрату) або часткову втрату (недобір врожаю) врожаю сільськогосподарських культур, врожаю багаторічних насаджень і посадок багаторічних насаджень.

2.28. **Вегетація** - стан активної життєдіяльності рослини, її ріст і живлення. Вегетаційний період (у сільськогосподарській практиці) - це період від проростання рослин до збирання врожаю.

2.29. **Період активної вегетації** – період від дня стійкого переходу середньодобової температури повітря вище плюс 10⁰С до дня переходу середньодобової температури повітря нижче 10⁰С. Кінцем періоду активної вегетації для дозрівання сільськогосподарської культури є дата нагромадження суми температур вище плюс 10⁰С, необхідної для формування врожаю сільськогосподарської культури.

2.30. **Норма висіву насіння** – кількість висіяних на 1 га насіння, що забезпечує нормальну густоту сходів і повноцінний врожай. Норму висіву виражають числом схожих насінин (млн. шт.) і масою насіння (кг).

2.31. **Недобір врожаю** - кількісні втрати врожаю. Визначається як різниця між фактично отриманою врожайністю та врожайністю, прийнятою для розрахунку страхової суми в договорі страхування, по застрахованій культурі.

2.32. **Площа, прийнята на страхування** - площа посівів (насаджень, посадок) сільськогосподарської культури, що зазначається Страхувальником у заяві на страхування та фіксується у Договорі страхування.

2.33. **Індекс погоди** - розрахований за багаторічними даними індекс метеорологічних показників (гідрометеорологічний коефіцієнт, рівень опадів, температурний стрес, сила вітру, товщина снігового покриву, вологість тощо), падіння або зростання якого може спричинити неотримання або недоотримання врожаю сільськогосподарських культур.

2.34. **Вигін** — місце для пасовищного утримання худоби; вигінне утримання худоби — годівля худоби відбувається переважно на пасовищі, з деякою лише підгодівлею в стійлах.

2.35. **Вимушений забій** — забій або інший рід позбавлення життя тварин (птиці), смерть

яких внаслідок причини, зазначеної в Договорі страхування (хвороби та/або нещасного випадку та/або по іншій раптовій і непередбаченій причині) повинна була б наступити в найближчому майбутньому, незважаючи на кваліфіковану ветеринарну допомогу. Забій також вважається вимушеним, якщо:

а). ціна послуг з надання такої ветеринарної допомоги (лікування) дорівнює або перевищує дійсну вартість тварини;

б). надання ветеринарної допомоги (лікування) неефективне та відновлення (видужання) тварини можливо тільки до стану, при якому її подальше утримання/виросування, за технологією прийнятою на підприємстві, неможливо або економічно недоцільне;

в). забій здійснюється відносно здорових тварин за розпорядженням фахівця державної ветеринарної служби, якщо підставою такого розпорядження було виявлення серед застрахованого поголів'я тварин інфекційного захворювання із числа зазначених у договорі страхування. Відшкодування збитків, пов'язаних з вимушеним забоєм здорових застрахованих тварин, якщо захворювання, що послужило підставою для видання розпорядження фахівця державної ветеринарної служби про забій, виявлено серед незастрахованого поголів'я, може бути включене в страхове покриття тільки за окремою згодою сторін Договору страхування;

г). До вимушеного забою також прирівнюються випадки, коли тварина передається для забою на м'ясокомбінат або інше аналогічне підприємство внаслідок настання подій, зазначених у визначенні вимушеного забою.

2.36. **Випас** (пасовище) — сільськогосподарські угіддя призначені для випасання худоби. Ділянка землі з трав'янистою рослинністю, де пасеться худоба, птиця. Розрізняють пасовища: суходільні, обводнені, болотисті, гірські та інші.

2.37. **Тварини (тварини та птиця¹)** — 1) велика рогата худоба, вівці і кози, свині, коні, верблюди, осли, мули і олені, хутрові звірі і кролики, інші тварини; 2) сільськогосподарські птахи (кури, качки, індички, гусаки, цесарки й перепела, страуси та інші); 3) гідробіонти (риби, молюски).

2.38. **Жива вага** — загальна вага живої тварини.

2.39. **Загін** — обгороджена територія вигону, чагарнику або лісу, куди тварини заганяються для стоянки, годівлі та інших цілей.

2.40. **Ідентифікаційні параметри тварин** — інвентарні номери, клейма, забарвлення, вищип, таврування, електронні чіпи і т.д.

2.41. **Інвазивні хвороби** — захворювання, викликані паразитами тваринного походження. Залежно від таксономічного положення паразита інвазивні хвороби підрозділяють на протозоози (викликають найпростіші), гельмінтози (викликають гельмінти), арахнози (збудники — павукоподібні, у т.ч. кліщі), ентомози (викликають комахи).

2.42. **Інфекційні хвороби** — захворювання, викликані мікроорганізмами, що еволюційно пристосувалися до паразитування в організмі тварини. Характеризуються здатністю передаватися іншим тваринам, стадійністю розвитку, специфічною реакцією макроорганізму (утворення антитіл, алергія) і звичайно - виробленням імунітету після одужання.

2.43. **Молодняк тварин, тварини на вирощуванні та відгодівлі** — тварини, що не відносяться до основного стада, що враховуються як оборотні кошти, за винятком племінних тварин або тварин основного стада, які враховуються як оборотні кошти відповідно до нормативно-правових актів (кролики, звірі, птахи).

2.44. **Літній табір** (літнє доїння) — приміщення для утримання тварин у літній період і пасовища, що примикають до них, вигули та випаси, що перебувають відособлено від місць утримання тварин в іншу пору року.

2.45. **Незаразні хвороби** — захворювання тварин, викликані різними травмами та хворобами внутрішніх органів (внутрішні (порушення обміну речовин, авітаміноз, хвороби серцево-

---

¹ Далі по тексті скрізь, де спеціально не використовується термін "птиця", при використанні терміну "тварина" також розумітиметься і птиця, якщо відповідне положення Правил може бути застосоване до страхування птиці.

судинної і нервової систем, органів дихання, травлення, сечовиділення, хвороби крові та кровотворних органів); зовнішні (хвороби голови, шиї, тулуба, холки, кінцівок, копит, шкіри) і хвороби статевої системи (післяпологовий парез, мастити, ендометрити, вагініти)).

2.46. **Небезпечні природні явища** — події природного походження або результат природних процесів, які по своїй інтенсивності, масштабу поширення та тривалості можуть впливати та завдавати шкоди людям, об'єктам економіки та навколишньому природному середовищу.

2.47. **Основне стадо тварин** — тварини, які використовуються в продуктивній або робочих цілях, племінні тварини, тварини, що враховуються як основні засоби.

2.48. **Пасовища** — земельні угіддя, рослинність яких використовується як підніжний корм тварин, включаючи природні кормові угіддя та культурні пасовища.

2.49. **Племінна тварина** — тварина, що має документально підтвержене походження, яка використовується для відтворення певної породи та (або) зареєстрована у встановленому для племінних тварин порядку.

2.50. **Втрата племінної цінності** — непридатність використання тварини для цілей виведення потомства, що відповідає по своїх фізіологічних і інших показниках вимогам, пропонованим до племінної чистоти тварини.

2.51. **Втрата спортивної цінності** — непридатність використання тварини для цілей змагань (триборство, стипль-чез, конкур, виїждження, вольтижування тощо) будь-якого рівня.

2.52. **Статевікова група** — сукупність тварин, об'єднаних по ознаці приналежності до одного інтервалу віку та/або наявності однакових фізіологічних якостей та/або фізіологічного стану та інших критеріїв, і вирощуваних у межах однієї виробничої площадки, ферми або іншого відособленого підрозділу господарства, призначеного для вирощування тварин.

2.53. **Спортивна тварина** — тварина, яка використовується для участі в змаганнях, таких, як триборство, стипль-чез, конкур, виїждження, вольтижування тощо.

2.54. **Стихійні лиха** — руйнівні природні та (або) природно-антропогенні явища або процеси значного масштабу, у результаті яких може виникнути або виникла загроза життю та здоров'ю людей, відбутися руйнування або знищення матеріальних цінностей, об'єктів економіки та компонентів навколишнього природного середовища.

2.55. **Облікова група** — сукупність тварин, вирощуваних на підприємстві (у господарстві), що може, як відповідати статевіковій групі тварин, так і передбачати більш детальний облік тварин, у тому числі, у розрізі конкретних тваринницьких приміщень, якщо Страхувальник використовує спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення бухгалтерського або управлінського обліку, що дозволяє вести такий деталізований облік.

2.56. **Втрата приплоду** — втрата очікуваного та ненародженого приплоду внаслідок причин, зазначених у договорі страхування, або аборту, викидня, позаматкової вагітності, передчасних або аномальних пологів, а також втрата потомства, що народилось та померло або вимушено вбите протягом 24 годин із цього моменту.

2.57. **Ферма (молочно – товарна ферма (МТФ), племінна ферма т.п.), виробнича площадка** — комплекс приміщень (одне або декілька), призначених для утримання та виробництва тварин (приміщення (будинку) для утримання тварин або птахів (корівники, свинарники, пташники, пункти штучного запліднення, родильне відділення, профілакторій, санітарний блок і т.п.), кормоприготувальне відділення, адміністративно-побутові будинки та інші допоміжні спорудження та приміщення), а також прилягаючі до нього території, розташовані на обгородженому просторі, пасовища, вигони та випаси (у випадку, якщо вирощувані на фермі тварини вирощуються за технологією, що передбачає пасовищне утримання). Як правило, є відособленим господарським підрозділом Страхувальника.

2.58. **Чистопорідна (умовно чистопорідна) тварина** — тварина, що походить від предків одного виду, однієї і тієї ж породи (різновиду) і того ж окрасу. При поглинальному схрещуванні чистопорідними тваринами вважаються тварини помісей 4 - 5-го поколінь. При виведенні нових порід методом відтворного схрещування чистопорідними умовно можна вважати тварини помісей 4- 5-го поколінь, що розводяться «у собі».

2.59. **Епізоотія** — одночасне прогресуюче в часі та просторі в межах певного регіону

поширення інфекційної хвороби серед великого числа одного або багатьох видів сільськогосподарських тварин, що значно перевищує звичайно реєстрований на даній території рівень захворюваності.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать Закону, пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страхувальником або іншою особою, визначеною Страхувальником у Договорі страхування, при вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції, що зазначена в групах 1-24 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі за текстом - УКТЗЕД), а саме:

3.1.1. Посівами (посадками) або врожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень :

3.1.1.1. посівами (посадками) сільськогосподарських культур або багаторічними насадженнями у відкритому або закритому ґрунті (озимих і ярових зернових, зернобобових, технічних, овочевих, баштанних культур, плодово-ягідних насаджень, виноградників тощо) – в розмірі затрат Страхувальника на посів (насаджень) та вирощування сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень), та/або

3.1.1.2. багаторічними насадженнями (дерева і кущі плодово-ягідних насаджень, що ростуть у садах, технічні, лісозахисні та інші багаторічні деревинно-чагарникові насадження, виноградники, розплідники, теплиці тощо, квіткові культури (включаючи насіння, цибулини, бульби) – в розмірі вартості цих насаджень, та/або

3.1.1.3. майбутнім (очікуваним) врожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку – в розмірі вартості врожаю.

3.1.2. Сільськогосподарськими тваринами:

3.1.2.1. Велика рогата худоба у віці від 3 місяців до 12 років;

3.1.2.2. Коні у віці від 1 року;

3.1.2.3. Свині у віці від 3 місяців;

3.1.2.4. Вівці, кози, віслюки, мули у віці від 3 місяців;

3.1.2.5. Птиця яйценосних порід у віці від 3 місяців, м'ясних порід – у віці від 3-х днів;

3.1.2.6. Хутрові звірі (кролі, нутрії тощо) у віці від 3 місяців.

3.1.2.7. Інші сільськогосподарські тварини, зазначені в Договорі страхування (страуси, сім'ї бджіл у вуликах, риба, молюски, тощо).

3.2. Договір страхування щодо страхування тварин, які не досягли віку, зазначеного у пунктах 3.1.2.1. – 3.1.2.6. може бути укладено на особливих умовах за взаємною згодою Сторін.

3.3. Договір страхування щодо страхування тварин, вік яких перевищує вік, зазначений у пунктах 3.1.2.1. – 3.1.2.6. може бути укладено на особливих умовах за взаємною згодою Сторін.

3.4. Якщо інше не передбачене Договором страхування, на страхування не приймаються тварини:

3.4.1. що перебувають у місцевості, в якій введено карантинні обмеження, за винятком видів тварин, неохворілих до хвороби, щодо якої введено зазначені обмеження;

3.4.2. хворі, виснажені та ті, що перебувають у стані дородового чи післяродового залежування;

3.4.3. у яких за результатами останніх досліджень встановлено позитивну реакцію на бруцельоз, лейкоз або туберкульоз.

3.5. Якщо інше не передбачене Договором страхування, страхуванню не підлягають:

3.5.1. посіви культур, що висіваються на зелене добриво, природні та культурні пасовища;

3.5.2. майбутній врожай природних сінокосів і пасовищ, сіяних підпокровних та

безпокровних багаторічних трав;

3.5.3. посіви сільськогосподарських культур, які висівались Страхувальником три останні роки поспіль, але жодного року від них не отримано врожаю через повну загибель (знищення);

3.5.4. багаторічні насадження плодоносного віку, якщо господарство не одержувало врожаю із цих насаджень протягом останніх трьох років, що передували укладанню Договору страхування;

3.5.5. багаторічні насадження, що зростають у садах, знос або зрідження яких становить сімдесят і більше відсотків від їх первинної вартості або нормативу посадки; багаторічні насадження, що підлягають списанню з балансу у зв'язку з плановою реконструкцією, викорчовуванням, природним відмиранням, враженням хворобами та шкідниками.

3.6. За Договором страхування Страховик зобов'язується за встановлену Договором страхування плату (страховий внесок, страховий платіж, страхову премію) здійснити виплату страхового відшкодування відповідно до умов Договору страхування шляхом відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у Договорі страхування (Вигодонабувачу), збитку, понесеного ними у зв'язку з пошкодженням, загибеллю (втратою) посівів (посадок), загибеллю (втратою), вимушеним забоем (знищенням), травматичним пошкодженням або захворюванням сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів, недобором (недоотриманням) тваринницької продукції, продукції бджільництва, загибеллю (недобором, недоотриманням) врожаю внаслідок настання подій, які передбачені Договором страхування.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

4.1. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських рослин

4.1.1. Розмір страхової суми визначається за домовленістю між Страхувальником та Страховиком:

4.1.1.1. При страхуванні згідно з п. 3.1.1.1. цих Правил – у межах вартості планових агротехнічних витрат на посів (посадку) та вирощування сільськогосподарської культури (групи культур);

4.1.1.2. При страхуванні згідно з п. 3.1.1.2. цих Правил – у межах балансової вартості насаджень, якщо інше не передбачено Договором страхування, згідно з даними бухгалтерського обліку Страхувальника, та не може перевищувати ринкової вартості аналогічних насаджень, що склалась у відповідному районі, регіоні;

4.1.1.3. При страхуванні згідно з п. 3.1.1.3. цих Правил – у межах вартості майбутнього (очікуваного) врожаю, який визначається на підставі середньої врожайності з 1 га у районі або регіоні, або за даними обліку у господарстві Страхувальника, як це зазначено у Договорі страхування, за останні 5 років чи іншого, обумовленого Договором страхування терміну, шляхом множення середньої врожайності на ціну метричної одиниці майбутнього врожаю культури (виду продукції), визначену відповідно до п. 4.1.2. цих Правил, на площу, прийняту на страхування, або іншим чином, якщо це обумовлено у Договорі страхування;

4.1.1.4. Іншим чином, передбаченим умовами Договору страхування.

4.1.2. Ціна метричної одиниці майбутнього врожаю культури (виду продукції), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, може визначатись:

4.1.2.1. Як ціна, що склалась у господарстві Страхувальника (районі, регіоні) за останній рік, або як закупівельна чи заставна ціна;

4.1.2.2. При страхуванні майбутнього врожаю особливо цінних сортів і культур – як ціна майбутнього Врожаю за домовленістю сторін.

4.1.3. В усіх випадках розмір Страхового відшкодування за Договором страхування не може в цілому перевищувати Страхової суми та розміру дійсних збитків внаслідок настання Страхового випадку.

4.1.4. Після виплати Страхового відшкодування Страхова сума зменшується на величину

виплаченого Страхового відшкодування. Зменшення Страхової суми здійснюється з дня настання Страхового випадку.

4.1.5. Якщо у момент настання Страхового випадку стосовно застрахованих Страховиком предметів Договору страхування діяли також інші договори страхування з іншими страховиками, відшкодування по збиткам розподіляється пропорційно співвідношенню страхових сум, у яких предмет Договору страхування застрахований кожним страховиком, а Страховик виплачує Страхове відшкодування тільки у частині, яка припадає на його частку.

4.2. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

4.2.1. Розмір страхової суми визначається за домовленістю між Страховиком та Страхувальником в межах дійсної вартості застрахованих тварин на момент укладання Договору страхування. При цьому загальна страхова сума за Договором страхування встановлюється додаванням страхових сум для кожної вікової групи застрахованих тварин.

4.2.2. Дійсна вартість тварин визначається, якщо інше не обумовлене Договором страхування, одним із наступних методів:

4.2.2.1. Як вартість придбання аналогічних тварин в регіоні перебування застрахованих тварин, що підтверджена довідкою компетентного органу;

4.2.2.2. Як підсумок множення середньої ціни за одиницю живої ваги (з урахуванням категорії вгодованості тварин), що склалася у Страхувальника від реалізації цього виду тварин відповідної вікової групи за 3 (три) роки, що передують року укладення Договору страхування, за даними бухгалтерської звітності Страхувальника, на середню вагу однієї голови з урахуванням загальної кількості голів, заявлених на страхування. У випадку відсутності показників ціни безпосередньо у Страхувальника, застосовується середня ціна, що склалася в регіоні перебування застрахованих тварин, за даними управління сільського господарства та продовольства;

4.2.2.3. За довідкою-рахунком, виданою торгівельною організацією або договором купівлі-продажу тварин;

4.2.2.4. За актом оцінки вартості тварин, що здійснена відповідно до законодавства України.

4.2.3. Страхова сума може визначатися по облікових групах (частині облікових груп) або за окремою твариною (головою).

4.2.4. Страхова сума не може перевищувати дійсну вартість однієї голови застрахованих тварин окремо або загальної вартості поголів'я в цілому на момент укладання Договору страхування.

4.2.5. Якщо страхова сума встановлена по облікових групах або частині облікових груп тварин, то вважаються застрахованими тільки ті тварини, які можуть бути в період дії Договору страхування віднесені до облікової групи тварин (їхньої частини), зазначеної в Договорі страхування. Тварина, що на дату настання страхового випадку не підпадає під ту або іншу застраховану облікову групу, вважається не застрахованою, навіть якщо і відносилась до застрахованої облікової групи на момент укладання Договору страхування. При цьому тварина, що не відносилась до застрахованої облікової групи на момент укладання Договору страхування, але на дату настання страхового ризику включена в неї, вважається застрахованою.

4.2.6. Якщо статевікова (облікова) група тварин одного виду зазначена в Договорі страхування як рік народження тварин, то вважаються застрахованими всі тварини такого ж виду та такого року народження, у т.ч. придбані Страхувальником після укладання Договору страхування. Якщо статевікова (облікова) група тварин одного виду зазначена в Договорі страхування як вік тварин або віковий інтервал тварин, то вважаються застрахованими тільки ті тварини, вік яких, обчислений як число повних років, не перевищує зазначений у Договорі страхування, або вік яких відноситься до інтервалу, зазначеного в Договорі страхування.

4.2.7. Страхова сума може бути встановлена:

4.2.7.1. У розмірі 100% (ста відсотків) дійсної вартості тварин;

4.2.7.2. У розмірі певної частки дійсної вартості тварин.

4.2.8. Якщо страхова сума, встановлена в Договорі страхування, менше дійсної вартості застрахованих тварин на момент настання страхового випадку, страхове відшкодування виплачується пропорційно співвідношенню страхової суми та дійсної вартості застрахованих тварин, якщо інше не передбачено Договором страхування. Відповідність страхових сум дійсній вартості встановлюється окремо по кожній застрахованій тварині (групі тварин) або сукупності тварин, зазначених в Договорі страхування.

4.2.9. Після виплати страхового відшкодування страхова сума зменшується на величину виплаченого страхового відшкодування. Зменшення страхової суми здійснюється з дня настання страхового випадку.

4.2.10. Якщо на момент настання страхового випадку стосовно застрахованих Страховиком тварин стане відомо про наявність інших діючих договорів страхування з іншими Страховиками, про існування яких Страхувальник не повідомив Страховика при укладанні Договору страхування, Договір страхування є нікчемним.

4.2.11. Якщо на момент настання страхового випадку стосовно застрахованих Страховиком тварин діяли також інші договори страхування, укладені з іншими Страховиками, про існування яких Страхувальник надав інформацію Страховику при укладанні Договору страхування, відшкодування збитків розподіляється пропорційно співвідношенню страхових сум, у яких тварини застраховані кожним Страховиком, а Страховик виплачує страхове відшкодування тільки у розмірі, який припадає на його частку.

4.2.12. Страхове відшкодування у жодному випадку не може перевищувати розміру прямого збитку, якого зазнав Страхувальник. Непрямі збитки вважаються застрахованими, якщо це окремо передбачено Договором страхування. У разі коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого предмета Договору страхування, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховій події збитків, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.2.13. Якщо інше не передбачено Договором страхування, франшиза, що міститься у договорах страхування, що укладаються між Сторонами, є безумовною, тобто сума франшизи вираховується з загальної суми збитку, що підлягає відшкодуванню Страховиком.

5. СТРАХОВІ РИЗИКИ, СТРАХОВІ ВИПАДКИ

5.1. Відповідно до цих Правил страховим ризиком є ризик понесення збитків Страхувальником при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної з володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією. За Договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил, Страховик відшкодовує збитки, а саме:

5.1.1. Щодо предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.1. цих Правил умов – збитки внаслідок повної загибелі (втрати) та/або пошкодження посівів (посадок), що зазначаються у Договорі страхування, на всій або на частині Площі, прийнятої на страхування, внаслідок настання Страхового випадку, передбаченого п. 5.2. цих Правил;

5.1.2. Щодо предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.2 цих Правил – збитки внаслідок повної загибелі (втрати) та/або пошкодження багаторічних насаджень, що зазначаються у Договорі страхування, на всій або на частині площі, прийнятої на страхування, внаслідок настання Страхового випадку, передбаченого п. 5.2. цих Правил;

5.1.3. Щодо предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.3 цих Правил – збитки внаслідок неотримання або недоотримання врожаю сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень, що зазначаються у Договорі страхування, внаслідок:

5.1.3.1. настання страхового випадку, передбаченого п. 5.2. цих Правил;

5.1.3.2. відхилення фактичного Індексу погоди (окремих гідрометеорологічних показників) від нормального Індексу погоди у разі встановлення взаємозв'язку між відхиленням фактичного Індексу погоди від нормального Індексу погоди та зменшенням врожайності у конкретному регіоні (районі) знаходження застрахованих сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень.

5.1.4. Щодо страхування сільськогосподарських тварин – викрадення, загибель, падіж або вимушений забій застрахованих сільськогосподарських тварин, що сталися внаслідок прямої

дії страхових ризиків (окремих, або їх комбінацій), передбачених в п. 5.6. цих Правил.

5.2. Якщо інше не передбачене Договором страхування основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських культур означають наступне:

5.2.1. Буря – сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур;

5.2.2. Видування (здування) сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду;

5.2.3. Вимерзання – загибель зимуючих культур внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин меж протягом 1 доби і більше. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кушіння, кореневої системи озимих зернових, кореневої шийки багаторічних трав, засихання та загибель плодкових бруньок гілок дерев і кущів;

5.2.4. Вимокання - весняна загибель рослин внаслідок недостатчості кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води (протягом 10-15 днів і більше);

5.2.5. Випадіння рослин озимих культур - явище, що спостерігаються при різкому і активному наростанні тепла в період відновлення вегетації та одночасно при недостатчості вологи у верхньому шарі ґрунту. При цьому вторинна коренева система не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту і рослини гинуть. Це явище розповсюджене при пізніх веснах;

5.2.6. Випирання – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кушіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового відтавання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту;

5.2.7. Випрівання - загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом (більше 30 см), коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кушіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і внаслідок цього загибель рослин ранньої весни;

5.2.8. Вторинні хвороби рослин – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими явищами;

5.2.9. Град - вид атмосферних опадів, що являють собою льодові утворення, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози, і викликають загибель або пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури і вторинні захворювання сільськогосподарських культур;

5.2.10. Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в інших є монолітним міцним шаром, який поступово переходить в нижні пухкі шари.

Кірка на поверхні ґрунту виникає після сильних дощів (більше 10 мм) при наступному підвищенні денних температур повітря до 15-25° С і температури поверхні ґрунту до 25-40°С. Поверхня кірок гладенька, щільна, більш світлого кольору, ніж загальний колір поверхні ґрунту. Товщина кірок може бути від 1-2 мм до 50-80 мм. Ускладнює або заважає появі сходів, диханню рослин;

5.2.11. Дуже сильний дощ – кількість опадів 50 мм і більше за 12 годин і менше, а у гірських районах - 30 мм і більше за 12 годин і менше;

5.2.12. Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження хвороб рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “епіфітотія”, і виникло не з вини Страхувальника;

5.2.13. Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”, і виникло не з вини Страхувальника;

5.2.14. Заморозки – зниження температури нижче 0⁰C на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмоктування зерна”. На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту);

5.2.15. Засуха – тривалий дефіцит опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай польових культур різко знижується або гине. Розрізняють атмосферну або повітряну засуху, коли опадів недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької відносної вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову засуху, коли відбувається значне висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин.

Критерії засухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30% і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30% і менше найменшої польової вологоємності (НПВ) в інші періоди вегетації;

5.2.16. Загибель сільськогосподарських культур – знищення або пошкодження рослин на окремому полі або частині поля, які попали під вплив несприятливих подій – страхових ризиків, і не можуть відновити подальшу вегетацію;

5.2.17. Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю;

5.2.18. Земельний або земельно-водний сіль – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що утворюється під час сильних опадів у горах чи передгір'ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх виривання, вимивання та замулювання;

5.2.19. Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (посівів, насаджень тощо) або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою;

5.2.20. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможливує проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи;

5.2.21. Злива – сильний дощ, при якому за короткий проміжок часу випадає велика кількість опадів. Інтенсивність опадів (тобто кількість опадів за 1 хвилину) під час зливи може змінюватись від 0,009 мм/хв до 0,5 мм/хв і більше;

5.2.22. Лавина – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель врожаю, посівів у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин, що робить неможливим подальше виконання технологічних операцій щодо вирощування сільгоспкультури;

5.2.23. Льодова кірка (притерта) - шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під притертою льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше)

внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, недостачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів кущіння;

5.2.24. Паводок (повінь, поводь, високі рівні води) – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застій води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності;

5.2.25. Пилова буря – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю. Сильна пилова/піщана/буря - при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам – оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо;

5.2.26. Пожежа (вогонь) – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарської продукції в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням, тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення застрахованих об'єктів продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі;

5.2.27. Протиправні дії третіх осіб – дії будь-яких сторонніх (третьох) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти сільськогосподарських культур та споруд закритого ґрунту Страхувальника, а саме: хуліганство, крадіжка, грабіж, розбій, підпал, таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації, пошкодження посівів третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб порушена кримінальна справа, та інші дії сторонніх (третьох) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування;

5.2.28. Сильна злива - сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової корки.

5.2.29. Сильний вітер - вітер з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму – 40 м/с і більше. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур;

5.2.30. Смерч - сильний мікромасштабний вихор з дуже низьким атмосферним тиском у центральній частині. Швидкості вітру в смерчі досягають 50-100 м/с і більше. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер;

5.2.31. Суховій - вітер із швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30% і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциті вологості повітря 15 мілібарів і більше. Суховій спричиняє зниження продуктивності посівів внаслідок зневоднювання рослин і порушення в них фізіологічних процесів;

5.2.32. Тривалі дощі – інтенсивні дощі, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох днів (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, „стікання” зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах;

5.2.33. Удар (влучення) блискавки – спрямований в наземні об'єкти іскровий розряд електричного заряду купчастих хмар, супроводжується сліпучим спалахом і різким звуком (громом), що викликає підпал, пошкодження або повне знищення сільськогосподарської

продукції;

5.2.34. Ураган – сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с;

5.2.35. Шквал - різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с.

5.3. Подія з переліку, визначеного п. 5.2. цих Правил, та яка зазначена в Договорі страхування, вважається страховим випадком, якщо є прямий безпосередній зв'язок між настанням цієї події і загибеллю та/або пошкодженням, та/або втратою застрахованих посівів (посадок) або врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

5.4. За згодою Сторін під час укладення Договору страхування перелік страхових випадків може бути доповнений або розширений, або замінений іншими ризиками, загальноприйнятими в міжнародній страховій практиці, якщо це не суперечить законодавству України.

5.5. Договором страхування може бути встановлена додаткова страхова сума (ліміт відповідальності Страховика) на відшкодування Страхувальнику додаткових доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку, таких як витрати Страхувальника на підсів чи пересів зазначеної в Договорі страхування озимої культури, що постраждала внаслідок страхового випадку, а також на заходи щодо запобігання та зменшення збитків. При цьому розмір такої додаткової страхової суми (ліміту відповідальності страховика) на відшкодування додаткових доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку, визначається у Договорі страхування.

5.6. Страховим випадком при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин є події передбачені Договором страхування, а саме:

5.6.1. Загибелі, знищення, втрати застрахованих тварин внаслідок прямого безпосереднього впливу на застрахованих тварин:

5.6.1.1. Пожежі (в тому числі пожежі в результаті підпалу, вибуху або іншої події; пошкодження димом або сажено). Під пожежею розуміється виникнення вогню, здатного самостійно розповсюджуватись поза місцями, спеціально призначеними для його розведення та підтримання;

5.6.1.2. Удару блискавки, а саме переходу розряду блискавки на застрахованих тварин;

5.6.1.3. Вибуху, а саме процесу виділення великої кількості енергії, що стрімко протікає і супроводжується руйнівною роботою газів (пару), що розширюються;

5.6.1.4. Стихійного лиха, а саме:

а) бурі, урагану, сильного вітру, а саме руху повітряних мас, викликаного природними процесами в атмосфері, із швидкістю, яка перевищує 60 км/год, що супроводжується випаданням опадів і приливною хвилею або без них. Швидкість вітру підтверджується довідками відповідних установ Гідрометцентру України;

б) граду, при цьому під градом розуміється випадання із купчасто-дощових хмар частинок щільного льоду;

в) зливи та снігопаду, а саме випадання протягом доби опадів у кількості, що перевищує 1 (одну) середньомісячну норму випадання опадів для території, у межах якої знаходиться застраховані тварини;

г) зсуву, при цьому під зсувом розуміються зміщення мас порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький гіпсометричний рівень;

г) землетрусу, при цьому під землетрусом розуміється, пружинні коливання в земній корі чи верхній частині мантії, що викликають коливання земної поверхні, деформацію в земній корі, сила якого перевищує 3 бали по шкалі Ріхтера;

д) гірських обвалів та лавин, при цьому під гірськими обвалами і лавинами розуміється швидкий рух вниз зі схилу мас каменів, землі чи снігу в результаті дії сил земного тяжіння;

е) селю, при цьому під селем розуміється потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір'ях;

є) повені, при цьому під повінню розуміється загибель, пошкодження або втрата тварин внаслідок розливу річок, водойм, через переповнення їх дощовими та тало-дощовими

водами, прориву на штучних водоймищах дамб;

ж) затоплення, при цьому під затопленням слід розуміти утворення вільної поверхні води на території в результаті підвищення рівня водотоку, водойми або підземних вод;

з) підтоплення, при цьому під підтопленням слід розуміти підвищення рівня ґрунтових вод і зволоження ґрунтів, що призводить до порушення господарської діяльності та умов мешкання на певній території;

5.6.1.5. Крадіжки, грабежу або розбою та інших протиправних дій третіх осіб, а також знищення, травмування застрахованих тварин в результаті замаху на ці дії, виключаючи:

а) дії осіб, що розташовані (мешкають) спільно зі Страхувальником та/або ведуть із ним спільне господарство, якщо інше не передбачено Договором страхування;

б) навмисні дії осіб, що працюють у страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування;

5.6.1.6. Дії електричного струму;

5.6.1.7. Неінфекційних хвороб, які виникли під час дії Договору страхування (перелік окремо визначається Договором страхування), якщо інше не передбачено Договором страхування;

5.6.1.8. Інфекційних хвороб (згідно Додатку 2 цих Правил). На страхування від ризиків, зазначених в цьому пункті Правил, не приймаються тварини та не вважається чинним Договір страхування, укладений по відношенню до тварин, у яких останнім лабораторним дослідженням, що передують укладанню Договору страхування, встановлено позитивну реакцію на будь-яке інфекційне захворювання, зазначене в Договорі страхування, а також тварини, що знаходяться у межах адміністративного району, де встановлено карантинні обмеження або існує несприятлива санітарно-епізоотична ситуація на будь-яке інфекційне захворювання, зазначене в Договорі страхування;

5.6.1.9. Задухи (асфіксії), тобто зупинки дихання в результаті закупорки верхніх дихальних шляхів сторонніми предметами, а також у результаті непередбачених поломок або дефектів (аварій, виходу з ладу) устаткування, що забезпечує життєдіяльність тварин (включаючи системи вентиляції, опалення, охолодження та інші);

5.6.1.10. Закупорки шлунково-кишкового тракту в результаті потрапляння сторонніх предметів;

5.6.1.11. Отруєння на природному пасовищі травами або хімічними речовинами;

5.6.1.12. Укусу змій або отруйних комах;

5.6.1.13. Утоплення;

5.6.1.14. Падіння в ущелину, яму тощо;

5.6.1.15. Попадання під транспортний засіб, що рухається;

5.6.1.16. Нападу диких звірів та здичавілих собак;

5.6.1.17. Сонячного/теплого удару;

5.6.1.18. Замерзання (переохолодження організму внаслідок небезпечного природного гідрометеорологічного явища).

5.6.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, то загибель (забій) тварин, який прямо або побічно став наслідком відключення електроенергії та (або) непередбачених поломок або дефектів тваринницького (птахівницького) устаткування в місцях утримання застрахованих тварин (у тваринницьких або птахівницьких приміщеннях), буде визнаватися страховим випадком лише якщо:

5.6.2.1. відключення електроенергії стало наслідком настання подій із числа зазначених у п. 5.6.1.1. – 5.6.1.5. цих Правил і включених у Договір страхування;

5.6.2.2. непередбачені поломки або дефекти устаткування не пов'язані з навмисними або необережними діями Страхувальника або його співробітників.

5.6.3. Вимушеного забою застрахованих тварин, що зумовлений причинами, зазначеними в пп. 5.6.1.-5.6.2. цих Правил.

5.6.4. Необхідністю лікування тварин від хвороби чи травми, що зумовлена подіями, зазначеними у пп. 5.6.1.-5.6.2. цих Правил.

5.6.5. Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує Страхувальнику в межах сум і лімітів, встановлених в Договорі страхування, наступні витрати:

- 5.6.5.1. витрати, здійснені при настанні страхового випадку з метою запобігання або зменшення розміру збитків;
- 5.6.5.2. витрати на проведення експертизи щодо визначення причин настання страхового випадку та суми збитків;
- 5.6.5.3. витрати на утилізацію трупів тварин.
- 5.6.6. За згодою Сторін під час укладення Договору страхування перелік страхових випадків може бути доповнений, розширений або замінений іншими ризиками, якщо це не суперечить законодавству України.
- 5.6.7. Для цілей урегулювання претензій Страхувальника по виплаті страхового відшкодування та для цілей визначення порядку застосування франшизи одним страховим випадком вважається подія, що настала в результаті реалізації одного страхового ризику. Під реалізацією одного страхового ризику, якщо інше не передбачено Договором страхування, у рамках цих Правил розуміється:
- 5.6.7.1. відносно хвороб - зареєстроване на певній території та (або) території страхування ураження однією і тією ж хворобою (збудником) за безперервний проміжок часу, що почався з моменту реєстрації першого випадку захворювання та/або загибелі застрахованої тварини в результаті цієї хвороби та закінчився, якщо за максимальний інкубаційний період, характерний для даної інфекційної хвороби (але в кожному разі не менш 14 діб для інфекційних хвороб і не більше 14 діб для інших хвороб) не буде зареєстровано жодного нового випадку ураження цією хворобою. За окремою згодою Сторін Договором страхування може бути встановлений інший мінімальний або максимальний строк такого безперервного проміжку часу;
- 5.6.7.2. відносно вимушеного забою за розпорядженням державної ветеринарної служби, здійсненого для боротьби або запобігання поширення інфекційних захворювань, у тому числі епізоотичного характеру - одержання одного (кожного) приписання (розпорядження) від державної ветеринарної служби;
- 5.6.7.3. у відношенні небезпечних природних явищ, стихійних лих і несприятливих природних явищ - настання однієї події (явища) або декількох подій, що одночасно відбулися, (явищ), тобто протягом 48 годин або в іншій більш тривалій період часу, що збігає за часом впливу на застрахованих тварин подій (явищ), які визнані такими, що відбулися у відповідності з їхніми критеріями (визначеннями), зазначеними в пп. 5.6.1.1. – 5.6.1.5. цих Правил або Договорі страхування та настання яких підтверджено компетентними органами в т.ч. метеорологічними;
- 5.6.7.4. у відношенні злочинних та/або протиправних дій третіх осіб - відповідно до того, як події, що відбулися, кваліфіковані відповідними компетентними органами. За окремою згодою сторін одним страховим ризиком, що настав, може вважатися здійснення тих самих злочинних та/або протиправних дій третіх осіб, зроблених кілька (два та більше) разів за визначений в Договорі страхування часовий інтервал;
- 5.6.7.5. відносно інших подій, зазначених у п. 5.6.1. – 5.6.2. цих Правил - одним страховим ризиком вважається, збиток що реалізувався у випадку настання одного або декількох однакових подій (по одній і тій же причині) протягом одного 24-годинного періоду. У випадку, якщо збиток відбувався в період, що перевищує 24-ьох годин, відлік кожних наступних 24-ьох годин не може починатися з моменту, що наступив протягом попередніх 24-годинних проміжків (тобто, не допускається накладення/перетинання таких 24-годинних періодів).

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських культур (продукції рослинництва)

- 6.1.1. Якщо інше не обумовлено Договором, Страховик не відшкодує збитки, якщо:
- 6.1.1.1. Страхувальник до складання Страхового акта без погодження зі Страховиком заорав пошкоджені посіви, провів пересівання або допустив випас худоби;
- 6.1.1.2. Страховий випадок стався у таку пору року, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року Врожай культури повинен бути вже зібраним;
- 6.1.1.3. Мало місце невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій

Страховика, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів в установлені строки;

6.1.1.4. Страховий випадок стався внаслідок навмисних дій або грубої недбалості Страхувальника (або будь-якого із його керівників, працівників, агентів або інших відповідальних осіб, а також осіб, які є членами родини Страхувальника, мешкають разом з ним та/або ведуть спільне господарювання). Груба недбалість - не проявлення елементарної обачливості та турботи щодо виконання обов'язків по нагляду за застрахованим майном з боку Страхувальника - такої, яку можна вимагати від будь-якої дієздатної особи внаслідок її майнових прав та обов'язків або посадових повноважень;

6.1.1.5. Збиток настав внаслідок шахрайства, включаючи підробку, шантаж та вимагання;

6.1.1.6. Грубо порушено агротехнічний процес посіву, обробки та збирання застрахованих сільськогосподарських культур, у тому числі ті, що викликані низьким рівнем організації праці, неякісним посівним матеріалом, та/або відсутністю у Страхувальника необхідної кількості:

- паливно-мастильних матеріалів;
- робочої сили;
- насіння, посадкового матеріалу;
- добрив та засобів захисту рослин;
- сільгосптехніки та автотранспорту.

6.1.1.7. Мали місце:

6.1.1.7.1. ушкодження рослин шкідниками та хворобами, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширення останніх не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане епіфітотією;

6.1.1.7.2. вторинні хвороби рослин, якщо вони не спричинені застрахованими за цим Договором Страховими випадками;

6.1.2. За Договором страхування не покриваються:

6.1.2.1. Збитки чи шкода, завдані майну сільськогосподарським культурам (продукції рослинництва), що перебуває поза межами місця (території) дії Договору страхування;

6.1.2.2. Збитки чи шкода, що виникли до початку періоду страхування, але виявлені після його початку;

6.1.2.3. Будь-які непрямі збитки (в тому числі втрата прибутку, зменшення обороту, штрафні санкції тощо), навіть якщо їх настання викликане Страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором страхування;

6.1.2.4. Знищення, пошкодження або втрата сільськогосподарських культур (продукції рослинництва) під час перевезення, якщо інше не передбачено Договором страхування;

6.1.2.5. Загибель, пошкодження або втрата сільськогосподарських культур (продукції рослинництва), не застрахованих за Договором страхування;

6.1.2.6. Збитки чи шкода, які сталися внаслідок випадків, не передбачених в Договорі страхування.

6.2. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських тварин (продукції тваринництва)

6.2.1. Якщо інше не обумовлено у Договорі страхування, не підлягають відшкодуванню збитки або витрати, які сталися внаслідок:

6.2.1.1. Виникнення хвороб, перелік яких визначено відповідною Постановою Кабінету Міністрів України, на ліквідацію яких виділяється грошова допомога з державних фондів;

6.2.1.2. Гельмінтозу або паразитарної інвазії, а саме фасціольозу, диктіокаульозу, аскаридозу тощо;

6.2.1.3. Харчового отруєння в місцях постійного утримання, за винятком природних пасовищ;

6.2.1.4. Ускладнень внаслідок планового щеплення, алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної негативної дії лікарських засобів;

6.2.1.5. Захворювань і травм, що існували на момент укладення Договору страхування, генетичних захворювань і вроджених аномалій;

- 6.2.1.6. Використання Страхувальником застрахованих тварин не за призначенням;
- 6.2.1.7. Планового забою тварин, визнаних непридатними для подальшого господарського, в тому числі продуктивного та/або репродуктивного використання, або в результаті проведеної селекції чи забою з господарських міркувань;
- 6.2.1.8. Недбалості під час годівлі, відсутність корму незалежно від причин, годівлі не відповідним або неякісним кормом, що було визначено спеціалістами ветеринарної медицини чи спеціалістом-зоотехніком;
- 6.2.1.9. Порушення Страхувальником зооветеринарних правил, в тому числі щодо умов утримання тварин;
- 6.2.1.10. Порушення Страхувальником технологічного процесу виробництва тваринницької продукції, використання у технологічному процесі не сертифікованих продуктів, кормів, комплектуючих матеріалів та інгредієнтів;
- 6.2.1.11. Проведення експериментальних досліджень з розведення тварин або з іншою метою;
- 6.2.1.12. Встановлення неправильного діагнозу;
- 6.2.1.13. Тимчасового припинення (перебою) електропостачання, поломки технологічного обладнання та інженерних комунікацій.
- 6.2.1.14. Забою застрахованих тварин внаслідок неплідності (яловості) застрахованих тварин;
- 6.2.1.15. Загибелі або вимушеного забою застрахованих тварин у зв'язку із хворобою, якої можна було уникнути або яку можна було попередити за умови своєчасного здійснення профілактичних та лікувальних заходів, в тому числі фасціольозу, телязіозом, актиномікозом, піроплазмозом тощо;
- 6.2.1.16. Вимушеного забою застрахованих тварин у зв'язку із хворобою, що є хронічною або невиліковною, але не становить загрози для життя тварини, а саме: міокардитом, міокардозом, ендокардитом, перикардитом нетравматичного походження тощо;
- 6.2.1.17. Навмисних дій або грубої недбалості Страхувальника (або будь-якого із його керівників, працівників, агентів або інших відповідальних осіб, а також осіб, які є членами родини Страхувальника, мешкають разом з ним та/або ведуть спільне господарювання). Груба недбалість – непрявлення елементарної обачливості та турботи щодо виконання обов'язків по нагляду за застрахованим майном з боку Страхувальника – такої, яку можна вимагати від будь-якої дієздатної особи внаслідок її майнових прав та обов'язків або посадових повноважень;
- 6.2.1.18. Гостро виниклих або хронічних захворювань і їхні ускладнення (як раніше діагностовано, так і вперше виявлені), спровоковані впливом зовнішніх факторів, зокрема інфаркт міокарда, інсульт, аневризми, пухлини, функціональна недостатність органів, уроджені аномалії органів;
- 6.2.1.19. Загибелі або вимушеного забою застрахованих тварин внаслідок захворювання на:
- 6.2.1.19.1. гепатит або цироз печінки паразитарного походження;
- 6.2.1.19.2. остеодистрофію;
- 6.2.1.19.3. кульгавість будь-якого походження, яка не загрожує життю застрахованих тварин;
- 6.2.1.19.4. зниження функції, кісту або атрофію яєчників;
- 6.2.1.19.5. персистуюче жовте тіло;
- 6.2.1.19.6. атрофію вимені;
- 6.2.1.19.7. віспу вимені;
- 6.2.1.19.8. бородавки;
- 6.2.1.19.9. серозний, катаральний або фібринозний мастит вимені.
- 6.2.1.20. Хвороб та інших дефектів здоров'я тварин, що уже існували на момент набуття чинності Договору страхування чи виникли протягом періоду, передбаченого Договором страхування;

6.2.1.21. Зменшення вартості тварин в наслідок старіння, природного погіршення здоров'я, чи дефектів зовнішнього вигляду, а також збитки в зв'язку з продажем тварин з перелічених причин.

6.2.2. За Договором страхування не покриваються:

6.2.2.1. Збитки чи шкода, завдані сільськогосподарській продукції, що перебуває поза межами місця (території) дії Договору страхування;

6.2.2.2. Збитки чи шкода, що виникли до початку періоду страхування, але виявлені після його початку;

6.2.2.3. Будь-які непрямі збитки (в тому числі втрата прибутку, зменшення обороту, штрафні санкції тощо), навіть якщо їх настання викликане страховим випадком;

6.2.2.4. Знищення, пошкодження або втрата тварин під час перевезення, якщо інше не передбачено Договором страхування;

6.2.2.5. Будь-яка цивільна відповідальність перед третіми особами (в тому числі споживачами, контрагентами, працівниками Страховальника);

6.2.2.6. Загибель, пошкодження або втрата тварин, не застрахованих за Договором страхування;

6.2.2.7. Збитки чи шкода, які сталися внаслідок випадків, не передбачених в Договорі страхування.

6.3. У всіх випадках не підлягають відшкодуванню збитки або витрати, які сталися внаслідок:

6.3.1. Війни, вторгнення військ, дії іноземного ворогу, військових дій та військових операцій, включаючи їх наслідки (незалежно від того, була оголошена війна чи ні), використання ядерної зброї;

6.3.2. Громадянської війни, заколоту, революції, повстання, блокади, військового повстання або бунту, захвату (узурпації) влади військовими або протиправного захвату (узурпації) влади;

6.3.3. Будь-якого страйку, бунту чи громадських заворушень, або будь-якої дії чи діяльності, які вважаються або у результаті які можуть призвести до бунту, страйку чи громадських заворушень (термін «громадські заворушення» включає також трудові заворушення та локаути);

6.3.4. Терористичних актів. Під терористичним актом розуміється акт, який включає, не обмежуючись, вживання сили або насильства та/або загрозу вжити силу або насильство, з боку будь-якої особи або групи (груп) осіб, які діють самостійно або від імені чи у зв'язку з будь-якою організацією (організаціями) або органом (органами) влади, здійснені з політичних, релігійних, ідеологічних або аналогічних причин або цілей, включаючи намір вплинути на будь-який орган влади та/або привести громадськість, або будь-яку частину громадськості, в стан страху. Це виключення також виключає збиток, пошкодження, витрати і видатки будь-якого типу, які прямо чи опосередковано спричинені, сталися в результаті або у зв'язку з будь-якою дією, що проводилась в ході контролю, запобігання, придушення, або будь-яким іншим чином пов'язаною з актом тероризму. Якщо Страховик стверджує, що внаслідок дії цього виключення будь-який збиток, пошкодження, витрати і видатки не є застрахованими за Договором страхування, зобов'язання доказу зворотного покладається на Страховальника;

6.3.5. Радіоактивного, хімічного, біологічного, токсичного або іншого забруднення або зараження;

6.3.6. Впливу ядерної енергії у будь-якій формі, іонізуючої радіації;

6.3.7. Конфіскації, реквізиції, арешту, націоналізації, насильницького відбирання або руйнування чи пошкодження майна, що було здійснено за наказом військових або цивільних влад або будь-яким іншим публічним муніципальним місцевим або митним органом країни або території;

6.3.8. Таємного (непояснювального) зникнення, недостачі, яка виявлена під час проведення інвентаризації;

6.4. Договором страхування можуть бути передбачені інші збитки, що не підлягають

відшкодуванню, якщо це не суперечить чинному законодавству України.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Конкретний розмір страхового тарифу при страхуванні сільськогосподарської продукції визначається у Договорі страхування за згодою Сторін.

7.2. Тарифи за страховими випадками, передбаченими цими Правилами, наведені у Додатку 1 до цих Правил.

7.3. Під час визначення розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, Страховик застосовує розроблені ним страхові тарифи, що визначають розмір страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування, з урахуванням предмету страхування та характеру страхового ризику згідно Додатку 1 до цих Правил.

7.4. Страхова премія оплачується одноразово або, за згодою Сторін, може вноситися декількома страховими внесками. При цьому сплата страхової премії в розстрочку здійснюється відповідно до графіка оплати страхової премії (страхових внесків), установленим у Договорі страхування.

7.5. Страхувальник втрачає право на розстрочку сплати страхової премії, якщо до сплати чергового страхового внеску Страхувальник заявив про настання страхового випадку, якщо інше не обумовлено Договором страхування. У цьому випадку Страховик має право зажадати від Страхувальника достроково сплатити несплачену частину страхової премії або утримати несплачену частину премії із суми страхового відшкодування.

7.6. Якщо, при внесенні страхового платежу частинами, на час настання страхового випадку:

7.6.1. Страхова премія сплачена не в повному обсязі, але строк сплати наступної частини страхового платежу не наступив, Страховик має право пропорційно зменшити виплату;

7.6.2. Страхова премія сплачена не в повному обсязі і при цьому існує заборгованість зі сплати страхової премії за відповідний період, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або достроково припинити Договір страхування згідно його умов.

Наслідки сплати страхового платежу частинами визначаються у Договорі страхування.

7.7. Страхова премія може бути сплачена готівкою в касу Страховика або шляхом безготівкового перерахування коштів на поточний рахунок Страховика.

7.8. Страхувальники згідно з укладеними Договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники – нерезиденти – у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Строк дії Договору страхування

8.1.1. Строк дії Договору страхування на умовах цих Правил визначається у Договорі страхування.

8.1.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення Страхувальником страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.3. Дія Договору страхування закінчується о 24 годині 00 хвилин доби, зазначеної в Договорі страхування як день закінчення його дії.

8.1.4. Дія Договору страхування врожаю сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності закінчується о 24 годині 00 хвилин доби, що зазначена в Договорі страхування як дата завершення збору врожаю застрахованої сільськогосподарської культури, встановленого агротехнічними вимогами для даної зони (регіону), якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2. Місце дії Договору страхування

8.2.1. Договір страхування діє на території України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2.2. Договір страхування діє по відношенню до посівів (врожаю) тільки за умови їх перебування на території, зазначеній у Договорі страхування, якщо інше передбачено Договором страхування.

8.2.3. Під місцем дії Договору страхування відносно сільськогосподарської продукції (культур) розуміється застрахована площа - поле (ділянка), що має територіальні ознаки відповідно до фіксованих координат за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура: карт-схем полів (ділянок) та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

8.2.4. Сільськогосподарські тварини за цими Правилами вважаються застрахованими тільки на тій території, яка вказана у Договорі страхування. Якщо застраховані тварини вилучаються з визначеної в Договорі страхування території страхування без попереднього узгодження із Страховиком, страхування (страховий захист) щодо цих тварин припиняється.

8.2.5. Договором страхування може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, на виставки, змагання тощо.

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

9.1. Загальні положення

9.1.1. Договір страхування сільськогосподарської продукції укладається у двох примірниках державною мовою (по одній для кожної Сторони Договору страхування), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, а також на підставі заяви Страхувальника встановленої Страховиком форми, та інших додаткових документів до заяви, якщо такі передбачені вимогою для надання від Страхувальника Страховиком.

9.1.2. У випадку втрати Страхувальником оригінального примірника Договору страхування йому видається дублікат. Після видачі дублікату втрачений оригінал Договору страхування вважається недійсним і страхове відшкодування за ним не здійснюється.

9.1.3. Заява на страхування заповнюється власноручно керівником Страхувальника або його уповноваженим представником. На прохання Страхувальника і з його слів заява може бути заповнена представником Страховика. Усі пункти заяви на страхування повинні бути заповнені розбірливим почерком, що не припускає подвійного тлумачення. Заповнена заява підписується керівником Страхувальника або його представником.

9.1.4. При укладенні Договору страхування Страховик має право запросити у Страхувальника додаткову інформацію (яка стає невід'ємною частиною Договору страхування з моменту початку його дії):

- а). довідку про фінансовий стан Страхувальника;
- б). матеріали аудиторських та інших перевірок (у тому числі – аудиторський висновок);
- в). документи, які підтверджують вартість предмету Договору страхування сільськогосподарської продукції;
- г). довідку або висновки відповідних органів або спеціалістів, та інші документи, необхідні для оцінки Страховиком страхового ризику;
- г). інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмета Договору страхування.

9.1.5. Страхувальник несе відповідальність за достовірність і повноту даних, поданих для укладання Договору страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.6. Договір страхування укладається у письмовій формі. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.

9.1.7. При укладенні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховику відомі для нього обставини, що мають істотне значення для визначення імовірності настання страхового випадку і розміру можливих збитків від його настання (страхового ризику), якщо ці обставини не відомі та/або не можуть бути відомі Страховику. Істотними визнаються обставини, зазначені Страховиком у Договорі страхування та/або в заяві Страхувальника на страхування.

9.1.8. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний обов'язково повідомити Страховика про всі інші діючі Договори страхування щодо предмету Договору страхування.

9.1.9. Подання заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти Договір страхування сільськогосподарської продукції. Страховик залишає за собою право відмовитися від укладання Договору страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.10. При укладанні Договору страхування сільськогосподарської продукції за згодою Сторін може бути встановлена умовна, безумовна або часова франшиза чи рівень страхового покриття.

9.1.11. Вид франшизи та її розмір визначає Страховик. Франшиза за Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути встановлена у відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі.

9.1.12. При встановленні умовної франшизи Страховик звільняється від відповідальності за збиток, якщо його розмір не перевищує франшизу.

9.1.13. Якщо збиток перевищує умовну франшизу – відповідальність Страховика визначається розміром збитку.

9.1.14. У разі безумовної франшизи відповідальність Страховика визначається розміром збитку за вирахуванням франшизи.

9.1.15. Рівень страхового покриття може встановлюватись до показника страхової вартості (суми витрат на одиницю площі) або середньої врожайності сільськогосподарської культури чи показника страхової вартості сільськогосподарської тварини.

9.1.16. Договором страхування сільськогосподарської продукції можуть бути передбачені інші умови страхування, які відповідають цим Правилам та Закону.

9.1.17. За вимогою Страхувальника Страховик має прийняти рішення про коригування умов Договору страхування (внесення змін та/або доповнень), якщо в період його дії відбувається зміна ступеня ризику або обсягу страхової відповідальності, при умові доведення доцільності та обґрунтованості такого коригування Страхувальником, або відмовити в коригуванні, якщо вимога Страхувальника є необґрунтованою і недоцільною.

9.2. Особливості укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських культур

9.2.1. Договір страхування укладається на підставі письмової або зробленої іншим чином заяви Страхувальника.

9.2.1.1. На вимогу Страховика для укладання Договору страхування Страхувальник надає Страховику такі документи:

а). документи (розрахунки), які підтверджують вартість Врожаю або витрати на посіви (посадки) сільськогосподарської культури або групи культур (на кожен сільськогосподарську культуру або групу культур окремо), що підлягають страхуванню. До розрахунків додаються бухгалтерські документи, що посвідчують реалізаційну ціну, середню врожайність за останні 5 років або інший строк, планові та фактичні витрати, та інші документи на вимогу Страховика;

б). карта-схема сівозміни (її копія) або типовий опис площі посіву (висаджування) та вирощування сільгоспкультури (групи культур), багаторічних насаджень плодоносного віку, плодово-ягідних насаджень і виноградників, акти обстеження тощо;

в). технологічна карта вирощування культури;

г). акт огляду сходів (стану) посівів культури;

г). документи, що містять інформацію про характер виробничої діяльності Страхувальника, визначені Страховиком;

д). інші документи, необхідні для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмету Договору страхування.

9.2.1.2. Після укладання Договору страхування заява та інша інформація і ствердження, зроблені Страхувальником чи від його імені вважаються невід'ємною частиною Договору страхування, незалежно від того, були вони фізично додані до Договору страхування чи ні.

9.2.2. До укладання Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховику про всі відомі йому обставини та факти, що мають суттєве значення для

визначення ступеню ризику стосовно предмету Договору страхування, який приймається на страхування. Страхувальник зобов'язаний також дати правдиві відповіді на усі поставлені йому Страховиком питання, що мають відношення до визначення ступеню ризику стосовно предмету Договору страхування.

9.2.3. Невиконання Страхувальником або будь-якою особою, яка діє від його імені обов'язків, зазначених в пунктах 9.2.1. та 9.2.2., тягне за собою звільнення Страховика від зобов'язань щодо виплати Страхового відшкодування.

9.2.4. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим полісом, страховим свідоцтвом або страховим сертифікатом, які є формою Договору страхування.

9.2.5. Договір страхування, Правила (або витяги з них, які застосовуються до умов конкретного Договору страхування), Додатки та Додаткові угоди повинні розглядатися разом як одна угода.

9.2.6. Відповідно до міжнародних систем страхування або міжнародних програм страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, Договори страхування укладаються відповідно до таких умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених Законом України «Про страхування».

9.3. Особливості укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин

9.3.1. Договір страхування укладається на підставі письмової або зробленої іншим чином заяви страхувальника.

9.3.2. На вимогу Страховика для укладання договору страхування Страхувальник надає Страховику документи стосовно:

а). фактів збитків Страхувальника, причиною яких були події за страховими ризиками, що приймаються на страхування, які виникали більше трьох разів за останні три роки, що передували року укладення Договору страхування;

б). умов утримання та годівлі тварин, що приймаються на страхування;

в). фізіологічного стану тварин на момент укладання Договору страхування;

г). наявності в регіоні постійного розташування застрахованих тварин несприятливої санітарно-епізоотичної ситуації на предмет інфекційних хвороб;

г). інші документи, необхідні для оцінки ступеня ризику та вартості предмету Договору страхування.

9.3.3. Після укладання Договору страхування заява та інша інформація і ствердження, зроблені Страхувальником чи від його імені вважаються невід'ємною частиною Договору страхування, незалежно від того, були вони фізично додані до Договору страхування чи ні.

9.3.4. До укладання Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика про всі відомі йому обставини та факти, що мають суттєве значення для визначення ступеню ризику стосовно предмету договору страхування, який приймається на страхування. Страхувальник зобов'язаний також дати правдиві відповіді на усі поставлені йому Страховиком питання, що мають відношення до визначення ступеню ризику стосовно предмету Договору страхування.

9.3.5. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим полісом, страховим свідоцтвом або страховим сертифікатом, які є формою Договору страхування.

9.3.6. Правила (або витяги з них, які застосовуються до умов конкретного договору страхування), додатки, включаючи заяву на страхування, опитувальні листи та інші документи, що надаються для укладання Договору страхування, та додаткові угоди є невід'ємними частинами Договору страхування.

9.3.7. Відповідно до міжнародних систем страхування або міжнародних програм страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, Договори страхування укладаються відповідно до таких умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених Законом України «Про страхування».

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

10.1. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник має право:

10.1.1. На одержання страхового відшкодування в розмірі збитку в межах страхової суми з урахуванням конкретних умов Договору страхування;

10.1.2. Достроково розірвати Договір страхування в односторонньому порядку відповідно до Закону з обов'язковим письмовим повідомленням Страховика не пізніше, як за тридцять днів до дати розірвання Договору страхування;

10.1.3. У разі втрати Договору страхування (полісу, сертифікату) у період дії Договору страхування подати письмову заяву про його втрату і одержати дублікат;

10.1.4. Вносити Страховику пропозиції щодо внесення змін і доповнень до умов Договору страхування;

10.1.5. При укладанні Договору страхування призначати Вигодонабувача, який може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також змінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

10.1.6. Подати заяву на переукладення Договору страхування у разі здійснення ним заходів, що зменшили ступінь страхового ризику, або при збільшенні вартості/ціни предмету страхування;

10.1.7. Оскаржити в судовому порядку відмову Страховика у здійсненні страхового відшкодування.

10.2. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страхувальника, які не суперечать законодавству України і цим Правилам.

10.3. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник зобов'язаний:

10.3.1. Своєчасно вносити страхові платежі згідно умов Договору страхування;

10.3.2. При укладанні Договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

10.3.3. При укладенні Договору страхування повідомити Страховика про інші чинні Договори страхування щодо цього предмета Договору страхування;

10.3.4. Надавати Страховику (представнику Страховика) можливість проведення огляду предмету страхування до укладання Договору страхування, у період його дії та після настання страхового випадку;

10.3.5. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

10.3.6. Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений Договором страхування;

10.3.7. Письмово і своєчасно повідомити Страховика про свою реорганізацію (для переукладання Договору страхування) або ліквідацію як юридичної особи (для дострокового припинення Договору страхування);

10.3.8. При настанні страхового випадку здійснити заходи, передбачені в розділі 11 цих Правил;

10.3.9. Утримувати застраховане майно у відповідності до протипожежних та інших правил, забезпечувати виконання вимог органів нагляду, дотримуватись правил агротехніки, вирощування та збирання врожаю, утримання сільськогосподарських тварин;

10.3.10. Зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію в тому вигляді, який вона має після настання страхового випадку;

10.3.11. Вжити всіх можливих заходів та виконати всі необхідні формальності для забезпечення реалізації Страховиком права регресу до особи, винної в настанні страхового випадку, в тому числі передати Страховику всі наявні в нього документи, що підтверджують вину особи у завданні збитку.

10.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України і цим Правилам.

10.5. У разі укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.5.1. Подати Страховику необхідну інформацію про середню врожайність у господарстві або районі (області), ціну за 1 центнер продукції та застраховану площу, які зазначені у Договорі страхування, перелік виконаних робіт, які передбачені технологією вирощуванню культур, що приймаються на страхування;

10.5.2. Дотримуватися комплексу агротехнічних вимог щодо вирощування, догляду за посівами, збирання та зберігання врожаю, а також протипожежних правил;

10.5.3. Не пізніше, ніж за п'ятнадцять робочих днів до початку збирання врожаю, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити про це Страховика і надати йому можливість інспекції посівів застрахованої сільськогосподарської культури.

10.6. Умовами Договору страхування сільськогосподарських культур можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України та цим Правилам.

10.7. У разі укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.7.1. Утримувати тварини у відповідності з протипожежними правилами, дотримуватися зооветеринарних правил щодо утримання та годівлі тварин, виконувати вимоги відповідних компетентних органів нагляду в повному обсязі;

10.7.2. Вживати усіх можливих заходів щодо спасіння і надання допомоги застрахованим тваринам, запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинен дотримуватись рекомендацій Страховика, якщо вони надані Страхувальнику;

10.7.3. Дотримуватись основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

10.7.4. Надавати Страховику (представникові Страховика) або незалежному експерту можливість огляду умов утримання тварин, їх годівлі та використання до укладання Договору страхування, в період його дії та туш після загибелі тварин внаслідок настання страхового випадку;

10.7.5. Негайно (протягом двох робочих днів) письмово повідомити Страховика, якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження викраденої тварини;

10.7.6. Якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, протягом місяця повернути Страховику отримане страхове відшкодування за викрадену тварину.

10.8. Умовами Договору страхування сільськогосподарських тварин можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України та цим Правилам.

10.9. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик має право:

10.9.1. При укладанні Договору страхування вимагати у Страхувальника будь-яку інформацію та документи стосовно сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню;

10.9.2. Після подання заяви на страхування та в період дії Договору страхування перевіряти відомості Страхувальника щодо достовірності визначення вартості сільськогосподарської продукції, достовірність наданої Страхувальником інформації про об'єкт страхування, в тому числі по первинних бухгалтерських документах;

10.9.3. Відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України та цими Правилами;

10.9.4. Відстрочити прийняття рішення про виплату страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України, цими Правилами та Договором страхування;

- 10.9.5. Робити запити про відомості, пов'язані з страховим випадком, в компетентні органи, які володіють інформацією про обставини випадку, що має ознаки страхового випадку, а також самостійно з'ясовувати причини і обставини страхового випадку;
- 10.9.6. У разі збільшення ступеня страхового ризику вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу. В цьому випадку Страховик на власний розсуд або за заявою Страхувальника про зміни в ступені ризику може здійснити перерахунок страхового платежу, про що повинен повідомити в письмовій формі Страхувальника;
- 10.9.7. Достроково припинити дію Договору страхування відповідно до Закону, з обов'язковим письмовим повідомленням Страхувальника, не пізніше, як за тридцять днів до дати припинення Договору страхування;
- 10.9.8. Проводити розслідування причин і обставин страхового випадку;
- 10.9.9. Проводити оцінку понесеного Страхувальником збитку і розрахунок суми страхового відшкодування;
- 10.9.10. Вимагати від Страхувальника та/або Вигодонабувача повернення виплаченого йому страхового відшкодування у випадку, якщо виявляться такі обставини, які відповідно до цих Правил та/або законодавства України дають Страховику право на відмову у виплаті страхового відшкодування;
- 10.9.11. Зменшити суму страхового відшкодування на суму відшкодування, сплаченого, в будь-якій формі третіми особами;
- 10.9.12. При отриманні відомостей про зміни обставин, які мають істотне значення для оцінки страхового ризику, змінювати умови Договору страхування шляхом укладення додаткової угоди до Договору страхування зі Страхувальником, а у разі відмови Страхувальника від укладення додаткової угоди – припинити дію Договору страхування;
- 10.9.13. У разі виплати страхового відшкодування висунути в межах суми, виплаченої Страхувальникові, вимоги, які Страхувальник має до особи, відповідальної за завдану шкоду;
- 10.9.14. Відмовити у виплаті страхового відшкодування та припинити дію Договору страхування, якщо Страхувальник не виконає якогось із перелічених вище обов'язків.
- 10.10. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страховика, які не суперечать законодавству та цим Правилам.
- 10.11. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик зобов'язаний:
- 10.11.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та Правилами страхування;
- 10.11.2. Протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;
- 10.11.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або Законом;
- 10.11.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;
- 10.11.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості сільськогосподарської продукції переукласти з ним Договір страхування шляхом укладення додаткової угоди до Договору страхування;
- 10.11.6. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених Законом.
- 10.12. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки Страховика, які не суперечать Закону та цим Правилам.
- 10.13. За невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань за Договором страхування Сторони несуть відповідальність згідно з законодавством України.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

- 11.1. У разі настання випадку, що має ознаки страхового, Страхувальник зобов'язаний:

- 11.1.1. Вжити всіх розумних та посильних заходів в обставинах, що склалися, для рятування предмету Договору страхування та зменшення збитків;
- 11.1.2. Виконати всі необхідні заходи для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;
- 11.1.3. Подати Страховику письмове повідомлення, за встановленою Страховиком формою, про настання і обставини страхового випадку, характер пошкодження предмету Договору страхування:
- 11.1.3.1. про загибель чи пошкодження озимих і багаторічних культур, що стався в період зимування – не пізніше трьох діб з моменту, коли він дізнався або повинен був дізнатися про настання Страхового випадку (або обставин, які мають ознаки страхового випадку)
- 11.1.3.2. при дії стихійних ризиків, що мають тривалу дію (посуха (засуха), вторинні хвороби рослин, тощо) - не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку збирання врожаю культури в господарстві;
- 11.1.3.3. про загибель (падіння, знищення, евтаназію, вимушений забій або дорізання) або отримання травматичних ушкоджень застрахованими сільськогосподарськими тваринами внаслідок настання страхового випадку (з вказівкою на час, місце, характер нанесеної шкоди та приблизний її розмір, причини і обставини виникнення події і можливі заходи, направлені на мінімізацію збитків) - на протязі двох діб після настання страхового випадку, якщо інший строк не буде передбачено Договором страхування;
- 11.1.4. надати Страховику всю необхідну інформацію та документи, зазначені у цих Правилах, для встановлення факту настання випадку, що має ознаки страхового, та визначення розміру збитку;
- 11.1.5. протягом 24-ьох годин після настання випадку, що має ознаки страхового, заявити про це в компетентні органи: гідрометеослужбі, службі захисту рослин, ветеринарній службі, підрозділам Міністерства надзвичайних ситуацій України тощо, якщо інший строк не буде передбачено Договором страхування;
- 11.1.6. якщо є хоча б найменші підстави вважати, що збиток є наслідком протиправних дій третіх осіб, звернутися в органи Міністерства внутрішніх справ України і надати Страховику відповідні документи;
- 11.1.7. надати Страховику (представнику Страховика) можливість проводити огляд і обстеження застрахованого майна (врожаю, посівів, тварин), розслідування причин і розміру збитку;
- 11.1.8. вжити всіх заходів щодо забезпечення права вимоги до особи, відповідальної за заподіяння збитку, якщо така є, а також передати це право Страховику.
- 11.2. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:
- 11.2.1. Зберегти до прибуття Страховика (представника Страховика) в незміненому стані пошкоджені або знищені сільськогосподарські культури, якщо це не призведе до збільшення збитку. Страховик протягом строку зазначеного в умовах Договору страхування з моменту отримання повідомлення про настання страхового випадку від Страхувальника повинен направити для огляду сільськогосподарських культур свого представника, або дати письмову вказівку щодо подальших дій Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 11.2.2. Забезпечити представнику Страховика можливість:
- 11.2.2.1. оглянути пошкоджені сільськогосподарські культури та місце настання страхового випадку;
- 11.2.2.2. брати участь у заходах щодо зменшення збитку та рятування застрахованих культур;
- 11.2.2.3. розслідувати і встановити факт, причини і обставини настання страхового випадку;
- 11.2.2.4. визначити розмір збитку;
- 11.2.2.5. скласти акт про страховий випадок. Акт складається на випадок загибелі або на кожен випадок пошкодження сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), про загибель чи пошкодження посівів/ недобір чи повну відсутність очікуваного врожаю, про які Страхувальник повідомив Страховика, представником Страховика за участю

Страхувальника (його уповноваженого представника), а також, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів).

11.3 У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.3.1. Забезпечити збереження туш тварин, що загинули внаслідок настання події, що може бути визнаний страховою, до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, якого вони набули після події, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування;

11.3.2. Погодивши місце та час, при потребі надати Страховику (представнику Страховика) або уповноваженому ним експерту можливість огляду загиблих тварин та/або місце страхового випадку, якщо тварин було викрадено.

11.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать Закону.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур.

12.1.1. Виплата Страхового відшкодування здійснюється Страховиком на підставі письмової заяви Страхувальника (Вигодонабувача, Застрахованої особи) із зазначенням дати та місця Страхового випадку, причини його настання, детальним описом обставин настання Страхового випадку, розміру шкоди, та Страхового акту.

12.1.2. Для отримання Страхового відшкодування Страхувальником мають бути надані наступні документи (або додатково запрошені Страховиком, в залежності від обставин):

12.1.2.1. Довідки Державної гідрометеорологічної служби, підрозділів Міністерства України із надзвичайних ситуацій чи компетентних науково-дослідних інститутів, станцій захисту рослин, інспекцій з питань карантину рослин або інших компетентних організацій, що займаються вивченням впливу природних умов, шкідників і хвороб рослин на стан та врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень у даній місцевості;

12.1.2.2. При страхуванні об'єктів, зазначених у п. 3.1.1.1 цих Правил:

- акт про повну або часткову загибель застрахованих посівів (насадженнями, посадками) сільськогосподарських культур;

- первинні бухгалтерські документи Страхувальника-юридичної особи або довідку довільної форми від Страхувальника-фізичної особи з доданням копій первинної документації щодо понесених фактичних витрат у межах агротехнічних норм у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування культури;

- інші документи, які дають змогу визнати заявлену подію Страховим випадком та розмір прямого збитку, що підлягає відшкодуванню (агротехнічні нормативи, розцінки на витратні матеріали в регіоні тощо).

12.1.2.3. При страхуванні об'єктів, зазначених у п. 3.1.1.2. цих Правил:

- акт про повну або часткову загибель багаторічних насаджень;

- документи, що підтверджують вартість загиблих багаторічних насаджень.

12.1.2.4. При страхуванні об'єктів, зазначених у п. 3.1.1.3. цих Правил:

- акт про загибель або пошкодження застрахованого врожаю сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень;

- первинні бухгалтерські документи Страхувальника-юридичної особи, довідку довільної форми від Страхувальника-фізичної особи з доданням копій первинної документації стосовно проведення посіву, пересіву культур та їх збирання, копії статистичних звітів, дані бухгалтерського обліку про оприбуткування врожаю сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень, а також на вимогу Страховика – інформацію щодо діючих у даному регіоні агротехнічних норм на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень;

- належним чином завірені копії довідки Державного комітету статистики або іншого компетентного органу про середню врожайність застрахованої культури в господарстві

та/або районі (регіоні) за попередні п'ять років чи іншого, обумовленого Договором страхування строку;

- довідку Гідрометеоцентру, відхилення фактичного Індексу погоди від нормального Індексу погоди (окремих метеорологічних показників) із зазначенням відхилення таких показників.

12.1.2.5. У разі потреби, Страховик має право вимагати від Страхувальника інші документи, що свідчать про факт настання Страхового випадку та розмір збитків.

12.1.3. Залежно від конкретного Страхового випадку, за згодою Сторін або відповідно до умов Договору страхування може бути передбачена зміна переліку всіх або частини документів, зазначених у п. 12.1.2. цих Правил, що підтверджують настання Страхового випадку.

12.2. Отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин.

12.2.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком на підставі письмової заяви Страхувальника (Вигодонабувача, Застрахованої особи) із зазначенням дати та місця страхового випадку, причини його настання, детальним описом обставин настання страхового випадку, розміру шкоди, та страхового акту.

12.2.2. Для отримання страхового відшкодування Страхувальником мають бути надані наступні документи:

12.2.2.1. Акт про загибель (вимушений забій) тварин за формою, встановленою чинним законодавством України;

12.2.2.2. Акт перевірки причин загибелі (знищення), вимушеного забою, захворювання застрахованих тварин за формою, встановленою чинним законодавством України, який складається в присутності Страховика (її представника) або фахівця уповноваженої державної установи, у веденні якої знаходиться подія, що призвела до збитків;

12.2.2.3. Документи компетентних органів, що стосуються обставин страхового випадку, зокрема:

а) висновки, акти або довідки служби державної ветеринарної медицини відносно причин падежу, вимушеного забою, захворювання: протокол розтину трупа тварини; витяг із звіту про інфекційні захворювання встановленого зразка; довідка про захворювання тощо;

б) постанову про порушення кримінальної справи у випадку настання страхового випадку внаслідок протиправних дій третіх осіб;

в) акт про пожежу від професійної пожежної бригади (Держпожнагляду) – у випадку якщо мала місце пожежа;

г) довідку з метеорологічних служб з описом природних явищ (їх характеру) на дату настання страхового випадку, причиною яких було знищення та/або пошкодження застрахованих тварин – у випадку настання страхового випадку внаслідок стихійних лих;

12.2.2.4. Акт на вибуття тварин встановленого зразка;

12.2.2.5. Бухгалтерські документи (для юридичних осіб), що підтверджують вартість продукції, репродукції, кількість і вікову групу тварин;

12.2.2.6. Документи, що підтверджують здачу Страхувальником тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації;

12.2.2.7. Довідка про середні ціни закупівлі м'яса або купівлі-продажу тварин виду, породи та віку, що відповідають виду, породі та віку застрахованих тварин, які склалися в регіоні перебування застрахованих тварин на день настання страхового випадку;

12.2.2.8. Рецепти, довідки, накладні, чеки, що підтверджують витрати на лікування тварин;

12.2.2.9. Страховик має право вимагати від Страхувальника інші документи, що свідчать про факт настання страхового випадку та розмір збитків, що зазначаються в Договорі страхування.

12.2.3. Залежно від конкретного страхового випадку, за згодою Сторін або відповідно до умов Договору страхування може бути передбачена зміна переліку всіх або частини документів, зазначених у п. 12.2.2. цих Правил, що підтверджують настання страхового випадку.

12.2.4. Вищезазначені документи надаються Страхувальником у формі оригінальних документів або нотаріально завірених копій або простих копій при умові надання Страховику можливості звірення цих копій з оригіналами документів.

13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВІДШКОДУВАНЬ

13.1. Загальні положення

13.1.1. При настанні страхового випадку Страховик зобов'язаний у відповідності з умовами Договору страхування або Закону здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу, які повинні документально довести:

13.1.1.1. свій майновий інтерес у застрахованому майні;

13.1.1.2. наявність страхового випадку.

13.1.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі письмової заяви Страхувальника (Вигодонабувача, Застрахованої особи) при наявності у Страховика всіх необхідних документів, зазначених у розділі 12 цих Правил, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку, визнання Страховиком події страховим випадком та складання страхового акта або аварійного сертифікату.

13.1.3. Після отримання повідомлення від Страхувальника чи Вигодонабувача і відповідних документів про страховий випадок Страховик зобов'язаний:

13.1.3.1. з'ясувати обставини страхового випадку, скласти акт огляду місця події та визначити розмір збитку;

13.1.3.2. зробити розрахунок суми страхового відшкодування;

13.1.3.3. скласти страховий акт або звернутися до аварійного комісара за складенням аварійного сертифікату;

13.1.3.4. виплатити страхове відшкодування в строк, установлений цими Правилами або повідомити Страхувальника (Вигодонабувача, Застраховану особу) про відмову у виплаті страхового відшкодування в строк, встановлений цими Правилами.

13.1.4. Страхове відшкодування виплачується в межах страхової суми з урахуванням розміру прямих збитків.

13.1.5. Прямі збитки, які відшкодовуються Страховиком, не повинні перевищувати розмір фактично понесених витрат Страхувальником, а також витрат, обумовлених Договором страхування.

13.1.6. Страхове відшкодування не виплачується, якщо розмір збитку не перевищує розміру франшизи (за умов її застосування в Договорі страхування).

13.1.7. В разі наявності у Страхувальника інших Договорів страхування по даному предмету Договору страхування, розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, встановлюється пропорційно розміру страхової суми за укладеним Договором страхування до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником Договорами страхування.

13.1.8. Для встановлення розміру збитків та визначення суми страхового відшкодування, до уваги можуть бути прийняті рішення суду, документи банківських установ, податкових органів, місцевих органів влади, висновки експертів, спеціалізованих фірм, висновки науково-дослідних інститутів та інших компетентних установ.

13.1.9. Страховик та Страхувальник мають право залучати за свій рахунок незалежних експертів до розслідування обставин страхового випадку.

13.1.10. При сплаті Страхувальником страхових платежів частинами страхове відшкодування виплачується Страховиком пропорційно до сплачених Страхувальником страхових платежів від загальної страхової премії за Договором страхування.

13.1.11. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

13.1.12. Якщо збиток відшкодовано винною особою частково, Страховик виплачує різницю між сумою страхового відшкодування згідно Договору страхування, і сумою, відшкодованою винною особою.

13.1.13. В разі, якщо Страхувальник (Вигодонабувач) своїми діями (бездіяльністю) перешкоджає Страховику в здійсненні права регресу до винної особи або унеможливив цей

процес, Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування, а якщо виплати вже були зроблені, то Страховик вправі зажадати повернення виплачених сум страхового відшкодування, що повинно бути обумовлено Договором страхування.

13.1.14. Договір страхування сільськогосподарської продукції, за яким виплачено страхове відшкодування, зберігає чинність до кінця зазначеного у ньому строку в розмірі різниці між страховою сумою, обумовленою Договором, і сумою виплаченого страхового відшкодування. Якщо страхове відшкодування виплачене у розмірі повної страхової суми, то чинність Договору страхування припиняється.

13.1.15. Якщо у період дії Договору страхування страхові випадки виникали неодноразово, то попередні страхові виплати (якщо такі були проведені) на відповідну суму зменшують страхову суму. При цьому безумовна франшиза, якщо умовами Договору страхування передбачено її застосування, вираховується від суми збитку при настанні кожного страхового випадку.

13.1.16. У випадку ліквідації, реорганізації Страхувальника або його смерті (фізичної особи – підприємця) право на отримання страхового відшкодування переходить до його правонаступника або спадкоємця згідно чинного законодавства України.

13.1.17. Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути передбачено інший порядок розрахунку та виплати страхового відшкодування, ніж той, що встановлений цими Правилами.

13.2. Особливості порядку і умов здійснення страхових відшкодувань при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур.

13.2.1. При страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.1. цих Правил, розмір страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, визначається:

13.2.1.1. У разі повної загибелі посівів сільськогосподарських культур – у розмірі фактично понесених Страхувальником витрат на посів (посадку) та вирощування застрахованих культур на площі загиблих посівів, але не більше суми, визначеної шляхом множення планових витрат на посів та вирощування на 1 га, зазначених у Договорі страхування, на відповідну площу загиблих посівів.

Під повною загибеллю посівів сільськогосподарських культур розуміється загибель 70% і більше рослин від первісної щільності рослин на всій або частині площі посівів (посадок), якщо Договором страхування не буде обумовлено інше. Первісна щільність рослин на 1 квадратний метр площі посівів (посадок) зазначається в акті огляду сходів (стану) посівів (посадок) застрахованих сільськогосподарських культур;

13.2.1.2. У разі пошкодження посівів сільськогосподарських культур – у розмірі відповідної частки фактично понесених Страхувальником витрат на посів (посадку) та вирощування застрахованих культур на площі пошкоджених посівів, але не більше відповідної частки суми, визначеної шляхом множення планових витрат на посів (посадку) та вирощування на 1 га, зазначених у Договорі страхування, на відповідну площу загиблих посівів. При цьому порядок визначення розміру такої відповідної частки обумовлюється під час укладення Договору страхування залежно від ступеня пошкодження посівів (посадок), виду та сорту сільськогосподарських культур;

Під пошкодженням посівів сільськогосподарських культур, якщо інше не обумовлено Договором страхування, розуміється загибель до 70% рослин від первісної щільності рослин на всій або частині площі посівів (посадок).

13.2.2. При страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.2. цих Правил, розмір страхового відшкодування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, у разі загибелі багаторічних насаджень на всій або на частині площі застрахованої культури, визначається як балансова вартість загиблих насаджень на відповідній площі загиблих насаджень згідно з даними бухгалтерського обліку Страхувальника, але не вище ринкової вартості аналогічних насаджень, що склалась у відповідному районі (регіоні).

Загибель багаторічних насаджень має місце, якщо:
- у дерев чи кущів відмирають підземні і наземні частини;

- крона або коренева система ушкоджуються настільки сильно, що ці насадження підлягають викорчуванню;

- ушкоджена надземна частина кореневласних і щеплених виноградних кущів при збереженні їх кореневої системи, що має бути зрізана на зворотний ріст.

13.2.3. При страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.3 цих Правил, розмір страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, визначається:

13.2.3.1. При страхуванні збитків внаслідок неотримання або недоотримання Врожаю в результаті настання страхового випадку (у відповідності з п. 5.1.3.1. цих Правил) – як вартість неотриманого або недоотриманого очікуваного врожаю застрахованої сільськогосподарської культури внаслідок впливу страхових випадків, зазначених у Договорі страхування, що зафіксовані в актах огляду пошкоджених посівів, складених Страховиком чи уповноваженим представником Страховика, з урахуванням того, що:

а) вартість неотриманого або недоотриманого Врожаю застрахованої сільськогосподарської культури визначається шляхом множення різниці між середньою врожайністю у центнерах з 1 га та фактичною врожайністю у центнерах з 1 га, отриманою у поточному році, на фактичну площу посіву та на ціну за 1 ц врожаю застрахованої сільськогосподарської культури, що зазначена у Договорі страхування, та

б) фактична врожайність, отримана у поточному році, для обчислення суми страхового відшкодування визначається як одна з найбільших величин:

- фактично отримана врожайність в бункерній вазі, яка визначається на основі реєстру (відомості) надходження зерна на тік, записів в книзі складського обліку по кожному полю (по кожній застрахованій культурі);

- біологічна врожайність, яка зменшена на величину втрат при збиранні та доробці - визначається Страховиком та/або його уповноваженим представником разом із Страхувальником перед збиранням врожаю, якщо інше не обумовлено Договором страхування;

в) розмір середньої врожайності з 1 га обумовлюється Договором страхування згідно з п. 4.1.1.3. цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, та

г) у разі неотримання Врожаю через повну загибель застрахованих сільськогосподарських культур, за умови досягнення Сторонами згоди про недоцільність подальшого вирощування культури та пересівання або підсівання (в тому числі іншими культурами), страхове відшкодування визначається в межах страхової суми. У разі загибелі сільськогосподарських культур з наступним їх пересівом або підсівом (в тому числі іншими культурами), при визначенні страхового відшкодування враховується вартість фактично одержаного від пересіву (підсіву) Врожаю, яка обчислюється за цінами, що склались у відповідному районі (регіоні) в поточному році;

13.2.3.2. При страхуванні збитків внаслідок неотримання або недоотримання Врожаю в результаті відхилення фактичного Індексу погоди (окремих гідрометеорологічних показників) від нормального Індексу погоди (у відповідності з п. 5.1.3.2 цих Правил) – як зменшення вартості Врожаю, обумовлене відхиленням фактичного Індексу погоди (окремих гідрометеорологічних показників) від нормального Індексу погоди у відповідному районі (регіоні), що відбулося протягом строку дії Договору страхування. Зменшення вартості Врожаю обчислюється у межах Страхової суми, обумовленої Договором страхування, відповідно до таблиці розрахунку Страхових відшкодувань залежно від відхилення фактичного Індексу погоди від нормального Індексу погоди для відповідних сільськогосподарських культур та району (регіону), що є додатком до Договору страхування, та узгоджується Сторонами під час його укладання.

13.2.4. Якщо розмір страхової суми:

а) при страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.1. цих Правил, становить певну частку розміру планових витрат на посів (посадку) та вирощування сільськогосподарських культур на всій площі прийнятих на страхування посівів (посадок), або

б) при страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.2. цих Правил,

становить певну частку балансової вартості насаджень згідно з даними бухгалтерського обліку Страхувальника, а у випадку якщо балансова вартість перебільшує ринкову вартість аналогічних насаджень у відповідному районі (регіоні) – певну частку такої ринкової вартості, або

в) при страхуванні предметів Договору страхування, зазначених у п. 3.1.1.3. цих Правил, становить певну частку вартості майбутнього врожаю сільськогосподарської культури, зазначеної у Договорі страхування, тоді розмір страхового відшкодування визначається у такій же частці від понесених Страхувальником збитків.

13.2.5. До витрат на посів (посадку) та вирощування сільськогосподарських культур відносяться витрати на посівний матеріал, обробку полів, використання техніки, паливо, заробітну плату, добрива, пестициди тощо, якщо інше не обумовлене Договором страхування.

13.2.6. Якщо збитки Страхувальника обумовлені не лише дією страхового випадку, а й іншими чинниками, розмір страхового відшкодування визначається з урахуванням ступеня впливу всіх ймовірних чинників, установлених оглядом посівів та висновками відповідних компетентних установ або експертними висновками.

13.2.7. Страхове відшкодування виплачується із вирахуванням франшизи, передбаченої Договором страхування.

13.2.8. У разі якщо Страхувальник заявив на страхування сільськогосподарські культури або багаторічні насадження не на всіх засіяних/висаджених площах, то фактична врожайність обчислюється як біологічна або середня по даному господарству, якщо інше не визначено Договором страхування.

13.2.9. За умови відсутності простроченої заборгованості по оплаті Страхової премії згідно графіку (якщо Договором страхування передбачена розстрочка платежу), Страховик сплачує страхове відшкодування повністю у випадку, якщо Страхувальник протягом 15-ти (п'ятнадцяти) робочих днів з моменту настання страхового випадку сплатив страхову премію в повному обсязі. У випадку, якщо Страхувальник не сплачує страхову премію в повному обсязі у встановлені терміни, Страховик має право зменшити суму виплати страхового відшкодування на розмір заборгованості по оплаті страхової премії за Договором страхування. У випадку, коли сума заборгованості по оплаті страхової премії перевищує суму страхового відшкодування, виплата страхового відшкодування здійснюється тільки після оплати страхової премії в повному обсязі.

13.2.10. Після сплати страхового відшкодування Страховику, за його згодою, у межах виплаченої ним суми страхового відшкодування переходять права вимоги до третіх осіб, що несуть відповідальність за заподіяні збитки (право регресу).

13.2.11. Якщо Страхувальник одержав відшкодування за збиток від третіх осіб, Страховик сплачує тільки різницю між сумою, яка підлягає сплаті за умовами Договору страхування, та сумою, отриманою від третіх осіб. Страхувальник зобов'язаний негайно сповістити Страховика про отримання таких сум. Якщо відшкодування від третіх осіб було отримано пізніше, ніж відшкодування від Страховика, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику протягом 5 (п'яти) робочих днів з моменту отримання відшкодування від третіх осіб надлишкові кошти.

13.2.12. Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом передбачених чинним законодавством України строків позовної давності виявлені такі обставини, що існували на момент виплати страхового відшкодування, які згідно з чинним законодавством України повністю або частково позбавляють Страхувальника права на отримання страхового відшкодування.

13.2.13. У випадку втрати та/або часткової втрати врожаю сільськогосподарської культури внаслідок настання в період дії Договору страхування подій із числа застрахованих ризиків, Страхувальник вправі здійснити пересів або підсів сільськогосподарської культури.

13.2.14. У випадку здійснення Страхувальником підсівання/пересівання загиблих або ушкоджених посівів, Страховик вправі компенсувати витрати на підсівання/пересівання безпосередньо після його проведення, не чекаючи збирання врожаю. Компенсуються витрати

на наступні заходи: придбання насіння, передпосівна обробка насіння, паливо-мастильні матеріали, оплата праці трактористів, машиністів та інші.

Підсівання ушкоджених посівів проводиться культурами з тієї ж родинної групи, що й постраждала культура, тобто культурою схожої по агротехніці, витратам, виду отриманої продукції.

13.2.15. Оплата витрат на підсівання / пересівання здійснюється протягом 30-ти робочих днів після надання Страхувальником в Страховика наступних документів, що підтверджують настання страхового випадку та факту проведення робіт з пересівання та/або підсіву посівів:

13.2.15.1. довідка-розрахунок витрат на пересівання та/або підсів загинувших та/або частково втрачених сільськогосподарських культур;

13.2.15.2. документи бухгалтерського та аналітичного обліку (у тому числі: товарні накладні на насінний матеріал, паливно-мастильні матеріали, рахунки-фактури, облікові листи тракториста-машиніста та інші);

13.2.15.3. при використанні власного посівного/посадкового матеріалу - довідку про його собівартість і документи, що підтверджують кондиційність насіння.

13.2.16. При оплаті витрат на пересівання та/або підсівання частка власної участі Страхувальника в ризику (безумовна франшиза) не віднімається.

13.2.17. Прийняття рішення про підсівання/пересівання сільськогосподарських культур приймається Страхувальником на підставі даних обстеження ушкоджених посівів за участю представника Страховика (при необхідності із залучення незалежного експерта). Страховик письмово підтверджує готовність оплачувати витрати Страхувальника по пересіванню та/або підсіву сільськогосподарських культур, при наявності доцільності цих мір.

13.2.18. При проведенні підсіву із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність підсіву, віднімається виплачена сума на компенсацію витрат на підсів.

13.2.19. При проведенні Страхувальником пересівання, погодженого зі Страховиком, із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність пересівання, віднімається виплачена сума на компенсацію витрат на пересівання, а також вартість отриманої продукції з пересіяної площі;

13.2.20. Врожай сільськогосподарської культури, посіяної при пересіванні вважається незастрахованим.

13.2.21. При проведенні Страхувальником пересівання, не погодженого зі Страховиком, витрати на пересівання не компенсуються, а також із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність пересівання, віднімається сума, рівна вартості врожаю із площі, на якій відбулося неузгоджене пересівання.

13.3. Особливості порядку і умов здійснення страхових відшкодувань при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

13.3.1. За Договором страхування, який укладено відповідно до Правил страхування, підлягають відшкодуванню:

13.3.1.1. Прямі збитки, заподіяні Страхувальнику внаслідок настання страхового випадку; Розмір прямого збитку визначається на підставі висновку спеціаліста або висновку експерта;

13.3.1.2. Передбачені Договором страхування витрати Страхувальника, понесені ним при настанні страхового випадку.

13.3.2. Розмір прямого збитку визначається за вирахування суми, одержаної Страхувальником від здачі тварини або м'яса (у разі вимушеного забою).

13.3.3. Страхувальник зобов'язаний найбільш ефективно та з максимально можливим прибутком реалізувати загинувших або забитих тварин (якщо це можливо згідно до ветеринарних чи санітарних норм) та сповістити Страховика про отриману виручку від реалізації. Якщо Страхувальник не надасть доказів отримання такої виручки, Страховик при розрахунку суми страхового відшкодування має право самостійно визначити можливу суму виручки на підставі середніх ринкових цін в місцевості настання страхового випадку та

нормативу виходу м'яса від живої ваги тварини із врахуванням вгодованості тварини, якщо інше не обумовлене договором страхування.

13.3.4. Якщо на момент настання страхового випадку фактична кількість тварин (групи тварин) перевищує кількість, яка зазначена у Договорі страхування, то загальна страхова сума за Договором страхування ділиться на фактичну кількість тварин, і страхова сума по одній (кожній) тварині визначається на підставі отриманої таким чином середньої страхової суми.

13.3.5. Для розрахунку розміру збитку за молодняк тварин необхідно встановити вікову групу тварин на день їх загибелі із визначенням страхової суми за одну голову цих тварин за Договором страхування.

13.3.6. При розрахунку суми страхового відшкодування Страховиком вираховуються одержані Страхувальником дотації або інші виплати з боку держави.

13.3.7. Якщо це передбачено Договором страхування, розмір прямого збитку, пов'язаний з необхідністю лікування тварин, визначається у розмірі фактично понесених Страхувальником витрат на лікування, але не більше ніж 50% (п'ятдесят) від страхової суми по одній тварині (або дійсної вартості тварини, якщо вона менше страхової суми на момент настання страхового випадку).

13.3.8. Після сплати страхового відшкодування до Страховика, у межах виплаченої суми страхового відшкодування переходять права вимоги до третіх осіб, що несуть відповідальність за заподіяні збитки (право регресу).

13.3.9. Якщо Страхувальник одержав відшкодування за збиток від третіх осіб, Страховик сплачує тільки різницю між сумою, яка підлягає сплаті за умовами Договору страхування, та сумою, отриманою від третіх осіб. Страхувальник зобов'язаний негайно сповістити Страховика про отримання таких сум. Якщо відшкодування від третіх осіб було отримано пізніше, ніж відшкодування від Страховика, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику протягом 5 (п'яти) робочих днів з моменту отримання відшкодування від третіх осіб надлишкові кошти.

13.3.10. Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом передбачених чинним законодавством України строків позовної давності виявлені такі обставини, що існували на момент виплати страхового відшкодування, які згідно з чинним законодавством України повністю або частково позбавляють Страхувальника права на отримання страхового відшкодування.

13.3.11. Договором страхування можуть бути передбачені інші умови і порядок виплати страхового відшкодування, якщо вони не суперечать чинному законодавству України.

14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВІДШКОДУВАНЬ

14.1. Строк прийняття рішення відносно виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування складає 30 (тридцять) календарних днів з дня надання Страхувальником Страховику останнього з необхідних документів, зазначених в розділі 12 цих Правил.

14.2. Страховик після отримання повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, зобов'язаний:

14.2.1. Забезпечити огляд застрахованого майна (посівів, врожаю, тварин) представником Страховика або аварійним комісаром, для чого протягом визначеного в Договорі страхування строку з дня повідомлення Страхувальником, за виключенням неробочих днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, направити свого представника або аварійного комісара на місце події і в час, які узгоджені зі Страхувальником;

14.2.2. Протягом 10-ти (десяти) робочих днів з дня повідомлення Страхувальником Страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку, скласти акт огляду пошкодженого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування;

14.2.3. Акт огляду складається Страховиком (представником Страховика) за участю Страхувальника чи уповноваженої ним особи та, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів);

14.2.4. У разі виникнення спору, до встановлення факту настання страхового випадку та/або визначення розміру збитку залучається аварійний комісар, який складає аварійний сертифікат.

14.3. Страховик має право відкласти рішення щодо виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування у випадку:

14.3.1. якщо він має сумніви в обґрунтованості вимог Страхувальника на отримання Страхового відшкодування – до отримання необхідних доказів, але не більше, ніж 90 (дев'яносто) календарних днів;

14.3.2. якщо органами внутрішніх справ пред'явлено підозру у вчиненні кримінального правопорушення Страхувальнику (або будь-якому із його керівників, працівників, агентів або інших відповідальних осіб, а також осіб, які є членами родини Страхувальника, мешкають разом з ним та/або ведуть спільне господарювання) та/або ведеться досудове розслідування обставин, які спричинили настання Страхового випадку - до закінчення досудового розслідування, якщо інше не встановлене Договором страхування;

14.3.3. якщо для з'ясування причин та обставин настання страхового випадку та/або визначення розміру шкоди призначена експертиза та/або необхідно замовити кваліфікований висновок спеціаліста у відповідній галузі – до отримання результатів такої експертизи та/або кваліфікаційного висновку спеціаліста у відповідній галузі, але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів;

14.3.4. Договором страхування можуть бути передбачені інші причини та строки відкладення рішення Страховиком щодо виплати або відмови у виплаті Страхового відшкодування;

14.4. Рішення щодо виплати страхового відшкодування оформлюється Страховим актом, який має бути підписаний Страховиком.

14.5. Відмова у виплаті або відстрочка прийняття рішення щодо виплати повинні бути зроблені Страховиком у письмовому вигляді з обґрунтуванням таких рішень та надані Страхувальнику в строк, що не перевершує 30 (тридцять) календарних днів з дати отримання Страховиком усіх необхідних, належним чином оформлених документів.

14.6. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком протягом (з моменту підписання Страховиком Страхового акту):

Сума страхового відшкодування, грн.	Максимальний строк виплати (робочі дні)
до 100 000,00	10 (десять)
від 100 000,00 до 300 000,00	15 (п'ятнадцять)
від 300 000,00 до 500 000,00	30 (тридцять)
від 500 000,00 до 1 000 000,00	45 (сорок п'ять)
від 1 000 000,00 та більше	60 (шістдесят)

Страховим актом може бути передбачений інший строк виплати страхового відшкодування.

14.7. Днем виплати страхового відшкодування вважається день перерахування грошових коштів на поточний рахунок Страхувальника (Вигодонабувача, Застрахованої особи) або день здійснення виплати із каси Страховика.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарської продукції є:

15.1.1. Навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового (посадового) обов'язку, в стані необхідної оборони, крайньої необхідності або захисту майна, життя або здоров'я;

15.1.2. Вчинення Страхувальником (працівниками Страхувальника) або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що привів до настання страхового випадку;

- 15.1.3. Подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт настання страхового випадку;
- 15.1.4. Отримання Страхувальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;
- 15.1.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові (представникові Страховика) або аварійному комісару перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;
- 15.1.6. Відсутність у події, що настала, ознак страхового випадку;
- 15.1.7. Ненадання Страхувальником пошкодженого предмету Договору страхування або його залишків для огляду Страховику (представнику Страховика) чи аварійному комісару при складанні страхового акту чи аварійного сертифіката, за винятком випадків, коли предмети Договору страхування могли бути знищені без залишків, якщо це передбачено Договором страхування;
- 15.1.8. Інші випадки, передбачені Законом.
- 15.2. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхування сільськогосподарських культур є:
- 15.2.1. Загибель врожаю з вини Страхувальника;
- 15.2.2. Здійснення Страхувальником пересівання (пересаджування) заорювання, культивування, дискування чи випас худоби на пошкоджених, загиблих площах – полях (ділянках) застрахованих сільськогосподарських культур до складання відповідного акту обстеження стану рослин Страховиком;
- 15.2.3. Порушення Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування та догляду за сільськогосподарськими культурами, неякісного збирання врожаю, а також вимог визначених приписами служб захисту рослин, карантинної станції та інших компетентних органів в повному обсязі;
- 15.2.4. Порушення Страхувальником (Вигодонабувачем, Застрахованою особою) правил та норм пожежної безпеки, правил та умов використання застрахованого об'єкту, в тому числі спеціалізованої техніки, недотримання техніки безпеки, незабезпечення охорони врожаю, посівів, насаджень особливо садів, виноградників, розсадників та овочевих культур;
- 15.2.5. Передача Страхувальником після укладання Договору страхування без погодження із Страховиком, предмету Договору страхування в оренду чи позичку;
- 15.2.6. Навмисного введення Страховика або його представників в оману при визначенні причин або розмірів збитку;
- 15.2.7. Інші випадки, передбачені Законом.
- 15.3. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхування сільськогосподарських тварин є:
- 15.3.1. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником протипожежних правил, а також вимог компетентних органів нагляду; порушення зооветеринарних вимог щодо утримання і годівлі застрахованих тварин, в проведенні ветеринарно-профілактичних заходів стосовно вакцинації застрахованих сільськогосподарських тварин;
- 15.3.2. Інші випадки, передбачені Законом.
- 15.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у здійсненні страхового відшкодування, крім тих, які передбачені цими Правилами.
- 15.5. У випадку, якщо Страховику стало відомо про обставини, викладені у розділі 15 цих Правил після сплати страхового відшкодування, то до нього переходить право вимоги, у межах виплаченої суми, на повернення страхової виплати. При цьому Страхувальник зобов'язаний повернути одержану суму страхового відшкодування, або забезпечити Страховику право регресу до особи, відповідальної за заподіяну шкоду, якщо така є.

16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 16.1. Будь-які зміни в умови Договору страхування здійснюються за взаємною згодою Страховика і Страхувальника протягом п'яти робочих днів з дати одержання письмової згоди, якщо інше не передбачено Законом.

16.2. Про намір внести зміни в умови Договору страхування Сторона договору-ініціатор змін повинна письмово повідомити іншу Сторону Договору страхування не пізніше, ніж за 30 днів до запропонованого строку внесення змін, якщо інше не передбачено Договором страхування.

16.3. Зміни до Договору страхування оформляються додатковою угодою до Договору страхування.

16.4. Якщо одна із Сторін Договору страхування не згодна на внесення змін до Договору страхування, протягом п'яти робочих днів вирішується питання про дію Договору страхування на попередніх умовах або про припинення його дії.

16.5. Положення цих Правил щодо внесення змін до Договору страхування розповсюджуються на випадки внесення доповнень до Договору страхування.

17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

17.1. Дія Договору страхування сільськогосподарської продукції припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

17.1.1. Закінчення строку дії Договору страхування;

17.1.2. Виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником або Вигодонабувачем у повному обсязі;

17.1.3. Несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

17.1.4. Ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи-підприємця, чи втрати ним повної дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

17.1.5. Ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

17.1.6. Прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним або застосування до недійсного Договору наслідків його нікчемності;

17.1.7. Розірвання Договору страхування;

17.1.8. При страхуванні сільськогосподарських культур:

а). завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року врожай культури повинен бути вже зібраним, якщо це передбачено Договором страхування;

б). виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у відношенні полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність, – якщо це передбачено Договором страхування;

17.1.9. В інших випадках, передбачених законодавством України.

17.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено в односторонньому порядку за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено Законом або Договором страхування.

17.3. Про намір достроково припинити дію Договору страхування (розірвання Договору) будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

17.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

17.5. У разі дострокового припинення Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

17.6. Повернення платежів здійснюється протягом 7-ми (семи) робочих днів після припинення дії Договору страхування, якщо інший строк не обумовлений за згодою Сторін.

18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

18.1. Спори що виникають з питань дійсності, виконання, неналежного виконання умов Договору страхування сільськогосподарської продукції вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди спір передається на вирішення до відповідного суду у порядку, передбаченому законодавством України.

18.2. Сторони мають право передати спір на вирішення третейського суду за взаємною згодою, уклавши третейську угоду (як шляхом складення окремого договору, так і шляхом закріплення у Договорі страхування третейського застереження).

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. Цими Правилами встановлено основні умови добровільного страхування сільськогосподарської продукції, однак, за домовленістю Сторін Договору страхування у Договорі страхування можуть бути внесені застереження, доповнення та зміни, виходячи з конкретних умов страхування, що не погіршують становище Страхувальника порівняно з основними положеннями цих Правил та відповідають Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України та Закону України "Про страхування".

19.2. Умови Договору страхування мають пріоритет над цими Правилами.

19.3. У разі здійснення Страховиком страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», Сторони Договору страхування керуються (крім нормативно-правових актів, зазначених у пункті 19.1 цих Правил) зазначеним Законом та іншими нормативно-правовими актами, що мають відношення до страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

У разі суперечностей між цими Правилами та Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, застосуванню підлягають положення Умов страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

19.4. Сторони Договору страхування звільняються від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань за Договором страхування на час дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), визнаних такими згідно із законодавством України.

19.5. Всі повідомлення та документи, що направляються Сторонами одна одній за Договором страхування і цими Правилами, повинні бути здійснені в письмовій формі і будуть вважатись поданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або подані особисто за вказаною у Договорі страхування адресою та вручені під розписку відповідальній особі, або надіслані телеграфом, по телетайпу, телефаксу з одночасним повторним направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повторного повідомлення чи документів посильним.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ З ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

1. Базові страхові тарифи зі страхування посівів сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Базові страхові тарифи
зі страхування посівів (насаджень) культури
*(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування
однієї культури (групи культур))*

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Заморозок	0,40
Мороз	0,20
Землетрус	0,25
Видування	0,15
Повінь	0,20
Зимова засуха	0,15
Випадіння рослин	0,30
Ожеледь	0,40
Вимерзання	0,40
Град	0,50
Сильний вітер	0,50
Удар блискавки	0,20
Земельний або земельно-водний сель	0,01
Земельний зсув	0,10
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,25
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,25
Протиправні дії третіх осіб	0,20
Вимокання	0,30
Випирання	0,40
Випривання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,20
Ґрунтова кірка	0,20
Сильний дощ	0,10
Паводок	0,40
Пилова буря	0,45
Лавина	0,30
Льодова кірка	0,30
Смерч	0,10
Тривалі дощі	0,10
Шквал	0,15
Пожежа	0,20
Інший ризик	0,40
Разом	9,31

2. Базові страхові тарифи зі страхування врожаю сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Базові страхові тарифи
зі страхування врожаю культур
(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування
однієї культури (групи культур))

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Заморозок	0,30
Мороз	0,40
Землетрус	0,10
Видування	0,20
Повінь	0,30
Зимова засуха	0,25
Випадіння рослин	0,20
Ожеледь	0,30
Вимерзання	0,30
Град	0,40
Сильний вітер	0,40
Удар блискавки	0,20
Земельний або земельно-водний сель	0,10
Земельний зсув	0,01
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,50
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,50
Протиправні дії третіх осіб	0,70
Вимокання	0,30
Випирання	0,30
Випрівання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,50
Ґрунтова кірка	0,50
Сильний дощ	0,20
Паводок	0,10
Пилова буря	0,10
Лавина	0,01
Льодова кірка	0,10
Смерч	0,30
Тривалі дощі	0,50
Шквал	0,50
Пожежа	0,40
Інший ризик	0,40
Разом	12,42

3. Базові страхові тарифи зі страхування тварин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 3.

Базові річні страхові тарифи при страхуванні тварин

Вид тварин	Страхові ризики								
	Хвороби	Стихійні і лиха	Пожежа, вибух	Нещасний випадок	Противправні дії третіх осіб	Патологічні пологи	Аварійні випадки	Вимушені й забій за розпорядженням державної ветеринарної служби	Інші ризик
Велика рогата худоба	2,20	0,10	0,15	0,20	0,70	1,80	0,20	1,20	0,25
Дрібна рогата худоба	1,80	0,14	0,04	0,16	0,10	1,20	0,24	0,75	0,12
Свині	2,70	0,10	0,15	0,10	0,20	1,30	0,25	1,30	0,35
Коні	2,00	0,40	0,08	0,86	0,65	1,60	0,18	0,85	0,18
Хутрові звірі	2,10	0,08	0,12	0,06	0,15	1,10	0,30	0,65	0,42
Птиця	3,20	0,32	0,30	0,10	0,10	-	0,50	0,95	0,53
Інші тварини сільськогосподарського призначення	2,5	0,28	0,14	0,32	0,45	0,80	0,40	0,50	0,51
Тварини іншого призначення	3,4	0,09	0,09	0,94	0,30	0,60	0,30	0,45	0,50

4. При укладенні Договору страхування тварин на строк менше одного року для розрахунку страхового тарифу застосовується коефіцієнт короткостроковості **Кк**, який визначається згідно з таблицею 4.

Таблиця 4

Коефіцієнт короткостроковості залежно від строку дії Договору страхування тварин

Строк страхування	Коефіцієнт Кк
1 місяць	0,20
2 місяці	0,35
3 місяці	0,50
4 місяці	0,60
5 місяців	0,65
6 місяців	0,70
7 місяців	0,75
8 місяців	0,80
9 місяців	0,85
10 місяців	0,90

Строк страхування	Коефіцієнт Кк
11 місяців	0,95
12 місяців	1,00

5. Залежно від виду рослин, розміру страхових сум, франшизи, кількості обраних страхових ризиків, строку та місця дії Договору страхування та інших чинників, що впливають на ступінь страхового ризику застосовується коригувальний коефіцієнт ризику (Кр) в діапазоні від 0,05 до 10,00.

6. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в Договорі страхування за згодою Сторін.

7. Норматив витрат на ведення справи становить не більше 40 % страхового тарифу.

Актуарій

Я.В. Яценко
(Свідоцтво № 01-008 від 02.02.2012 р.)

Перелік інфекційних хвороб

<p>хвороби, загальні для декількох видів тварин: аденоматоз; актиномікоз; аспергільоз; сказ; хвороба ауески; ботулізм; бруцельоз; везикулярний стоматит; злюкисний набряк; лептоспіроз; лістеріоз; міді-вісна; меліодоз; мікози; мікоплазмоз; мікроспорія; некробактеріоз; віспа; пастерельоз; псевдомоноз; рикетсіози; сибірська виразка; правець; трихофітія; туберкульоз; туляремія; хламідіоз; ящур.</p>	<p>хвороби молодняку всіх видів тварин: анаеробна дизентерія ягнят; колібактеріоз; сальмонельоз; стрептококкоз; ешерихіоз; хвороби коней: африканська чума коней; інфекційна анемія; грип; інфекційний енцефаломієліт; мит; ринопневмонія; сап; епізоотичний лімфангіт; хвороби птиці: пташиний грип; ньюкаслська хвороба; інфекційне запалення сумки Фабриціуса; інфекційний параліч; інфекційний бронхіт; пуллороз; аспергілотоксикоз; гістомоноз; орнітоз (пситтакоз); стафілококоз; ботулізм; тиф; віспа; чума; інфекційний ларинготрахеїт; нейролімфоматоз (хвороба Марека).</p>	<p>хвороби жуйних: блутанг; хвороба Вісна-Маєді; брадзот; вірусна діарея великої рогатої худоби; гіподерматоз великої рогатої худоби та північних оленів; заразний вузликовий дерматит великої рогатої худоби; злюкисна катаральна гарячка; інфекційна агалактія овець і кіз; інфекційна анаеробна ентеротоксемія овець; інфекційна катаральна лихоманка; інфекційна плевропневмонія кіз; інфекційний мастит овець; інфекційний ринотрахеїт великої рогатої худоби; кампілобактеріоз; катаральна лихоманка овець; контагіозна плевропневмонія великої рогатої худоби; контагіозна ектима овець та кіз; копитна гнилизна; лейкоз великої рогатої худоби; лихоманка долини Рифт; некробактеріоз північних оленів; нодулярний дерматит великої рогатої худоби; віспа овець та кіз; парагрипп-3 великої рогатої худоби; паратуберкульоз; пустульозний дерматит; скріпи овець та кіз; спонгіо-формна енцефалопатія великої рогатої худоби; чума великої рогатої худоби; чума дрібних жуйних; емкар; емфізематозний карбункул; ензоотичний аборт овець.</p>
<p>хвороби свиней: африканська чума; бордетельозна інфекція; везикулярна хвороба; вірусний (трансмисивний) гастроентерит; гемофільозна плевропневмонія; гемофільозний полісерозит; грип; дизентерія; класична чума; репродуктивно-респіраторний синдром; бешиха; цирковірусна інфекція; ензоотична пневмонія; ензоотичний енцефаломієліт свиней.</p>	<p>хвороби м'ясоїдних, хутрових звірів і кроликів: алеутська хвороба норок; вірусна геморагічна хвороба кролів; вірусний ентерит; інфекційний гепатит м'ясоїдних; інфекційний стоматит кролів; міксоматоз кролів; чума м'ясоїдних; енцефалопатія та псевдомоноз норок.</p>	

